

Еwangelia Łukasza

Глава 1

1. Оскільки багато хто брався за складання розповіді про речі, що сталися в нас, 2. і, як нам передали їх ті, що з самого початку були очевидцями й слугами слова, 3. то вподобав і я, дослідивши пильно все від початку, написати за порядком тобі, високодостойний Теофіле, 4. щоб ти пізнав достовірність і точність науки, якої навчився. 5. У дні Ірода, Юдейського царя, був один священик, на ім'я Захарія, з денної черги Авії, та його жінка з дочок Ааронових, а ім'я її - Єлизавета. 6. Були обоє праведні перед Богом, бездоганно виконували всі Господні заповіді й настанови. 7. І не мали вони дитини, бо Єлизавета була неплодна; обоє постарілися в днях своїх. 8. Одного разу, як він за своєю денною чергою служив перед Богом, 9. за звичаєм священства випало йому покадити, ввійшовши до Господнього храму. 10. І безліч народу молилася знадвору під час кадиння. 11. З'явився йому Господній ангел, що стояв праворуч кадильного жертовника. 12. Стривожився Захарія, побачивши, і страх напав на нього. 13. Промовив до нього ангел: Не бійся, Захаріє, бо почуто твою молитву; твоя дружина Єлизавета народить тобі сина і даси йому ім'я Іван. 14. І буде тобі радість та веселість, і багато хто зрадіє з його народження. 15. Бо він буде великий перед Господом, ні вина, ні п'яного напою не питиме, і наповниться Духом Святим ще з лона своєї матері. 16. Наверне багатьох ізраїльських синів до їхнього Господа Бога, 17. і він ітиме перед ним духом та силою Іллі, щоб повернути серця батьків до дітей, а невірних - до мудрості праведних, щоб приготувати Господеві підготовлений народ. 18. І промовив Захарія до ангела: Із чого я це пізнаю? Адже я старий, та й дружина моя зістарілася в днях своїх. 19. У відповідь ангел сказав йому: Я Гавриїл, що стою перед Богом; мене послано говорити з тобою і благовістити тобі це. 20. І ось ти замовкнеш і не зможеш мовити до того дня, поки це не збудеться, - за те, що ти не повірив моїм словам, які збудуться свого часу! 21. Люди чекали на Захарію і дивувалися, чому він барився в храмі. 22. Коли він вийшов, то не міг говорити до них; вони зрозуміли, що побачив видіння в храмі; а він говорив знаками їм, але залишився німий. 23. І коли скінчилися дні його служби, він пішов до своєї оселі. 24. А після тих днів зачала його дружина Єлизавета і таїлася п'ять місяців, кажучи: 25. Так мені вчинив Господь у ті дні, коли пожалів, щоб зняти мою ганьбу перед людьми. 26. А на шостім місяці посланий був ангел Гавриїл від Бога до Галилейського міста Назарета, 27. до діви, зарученої з чоловіком на ім'я Йосип, із дому Давидового, а ім'я діви - Марія. 28. І ввійшовши до неї, сказав: Радій, сповнена благодаті, Господь з тобою, [благословенна ти між жінками]. 29. Вона стривожилася від цих слів і міркувала, що означає це привітання. 30. Ангел сказав їй: Не бійся, Маріє, бо ти знайшла ласку в Бога. 31. І ось, зачнеш в собі і народиш Сина, даси Йому ім'я Ісус. 32. Він буде великий і Сином Всевишнього названий; дасть йому Господь Бог престол його батька Давида, 33. і довіку царюватиме в домі Якова, і його царюванню не буде

кінця. **34.** І озвалась Марія до ангела: Як станеться це, коли я чоловіка не знаю? **35.** У відповідь ангел сказав їй: Дух Святий зійде на тебе і сила Всевишнього тебе обгорне; тому й Святе, що народиться, назветься Сином Божим. **36.** Ось і твоя родичка Єлизавета, і та зачала сина у своїй старості, і вже є на шостому місяці, хоч звуть її неплідною; **37.** але не буває безсилим у Бога жодне слово. **38.** А Марія промовила: Я раба Господня, хай буде мені за словом твоїм. І ангел відійшов від неї. **39.** Тими днями Марія, вставши, поспіхом пішла в гірські околиці, до міста Юдиного. **40.** І ввійшла до Захарієвої оселі, привітала Єлизавету. **41.** Коли ж почула Єлизавета Маріїне привітання, заворушилося немовля в її лоні. Єлизавета сповнилася Святим Духом, **42.** і скрикнула голосно та промовила дуже голосно: Благословенна ти між жінками і благословенний плід твого лона! **43.** І звідки ж мені це, щоб до мене прийшла мати мого Господа? **44.** Бо як почула я твоє привітання, то з радощів заворушилася дитина в моєму лоні. **45.** Блаженна ж та, яка повірила, що здійсниться те, що було сказане їй Господом! **46.** А Марія промовила: Величає душа моя Господа, **47.** і радіє дух мій у Бозі, Спасі моїм. **48.** Бо зглянувся на покору раби своєї. Ось, віднині блаженною зватимуть мене всі роди, **49.** бо зробив мені велике сильний! І святе ім'я його, **50.** і милість його з роду в рід для тих, що бояться його. **51.** Він показав силу руки своєї, розсівав гордих думками сердець своїх, **52.** скинув сильних з престолів і підніс покірних, **53.** голодним дав достаток, а багатих відпустив з нічим. **54.** Пригорнув Ізраїля, слугу свого, щоб згадати те милосердя, **55.** так як прорік був до батьків наших - Авраама і роду його аж до віку. **56.** Перебула ж Марія з нею якихось три місяці і повернулася до своєї оселі. **57.** А Єлизаветі настав час родити, і вона народила сина. **58.** Почули сусіди та її родина, що Господь щедро вилив своє милосердя на неї, і тішилися разом з нею. **59.** Сталося, що восьмого дня прийшли обрізати дитя і називали його ім'ям його батька - Захарією. **60.** Озвалася мати його та й сказала: Ні, хай буде названий Іваном. **61.** І сказали їй, що нікого немає в її родині, хто б називався цим ім'ям. **62.** І знаками питали його батька, як хотів би його назвати. **63.** Попросивши дощечку, написав слова: Його ім'я - Іван. І всі дивувалися. **64.** У ту мить відкрилися його вуста і його язик, і він став говорити, благословляючи Бога. **65.** І страх напав на всіх їхніх сусідів, і в усіх Юдейських землях розповідалося про всі ці події. **66.** Усі, що почули це, зважували в серці своїм, кажучи: Ким же буде ця дитина? Господня рука була таки з нею! **67.** Його батько Захарія наповнився Духом Святим і став пророкувати, кажучи: **68.** Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, бо відвідав і визволив свій народ, **69.** підніс нам ріг порятунку в оселі свого слуги Давида, **70.** як був заповідав устами святих одвіку своїх пророків, **71.** що визволить нас від наших ворогів та з рук наших ненависників, щоб **72.** показати милосердя нашим батькам, згадати свій святий Завіт, **73.** що дотримає присягу, якою присягався нашому батькові Авраамові, **74.** щоб ми визволилися з рук ворогів та без страху **75.** служили йому в святості й справедливості, поки житимемо. **76.** І ти, дитино, назвешся пророком Всевишнього, бо йтимеш перед Господом, щоб приготувати йому дорогу; **77.** щоб дати пізнати його народові

спасіння через відпущення його гріхів; **78.** щоб завдяки великому милосердю нашого Бога, яке він злив на наш Схід з висоти, **79.** освітити тих, що перебувають у темряві й смертельній тіні, і спрямувати наші ноги на дорогу миру. **80.** А дитина росла й міцніла духом, і перебувала в пустинях до дня свого з'явлення перед Ізраїлем.

Глава 2

1. І сталося тими днями, що вийшов указ імператора Августа переписати всю землю. **2.** Цей перепис уперше відбувся, як володів Сирією Кириній. **3.** І йшли всі записатися, кожний до свого міста. **4.** Пішов і Йосип з Галилеї, з міста Назарета - до Юдеї, до міста Давидового, що зветься Вифлеємом, - бо був він з дому та з роду Давидового, - **5.** записатися з Марією, зарученою з ним [жінкою], що була вагітна. **6.** І сталося таке, що коли були вони там, сповнилися дні, щоб їй народити. **7.** І народила свого первістка - Сина, сповила його й поклала в яслах, бо в заїзді не було для них місця. **8.** І були в тій землі пастухи, які були в полі та стерегли нічної пори свою отару. **9.** Аж [ось] Господній ангел став між ними, і слава Господня осяяла їх, і вони перейнялися великим страхом. **10.** Та ангел сказав їм: Не бійтеся, бо я благовіщаю вам велику радість, яка буде радістю для всього народу: **11.** для вас народився сьогодні в місті Давидовім Спаситель, тобто Господь Христос. **12.** І ось вам така ознака: знайдете немовля сповите - воно лежить у яслах. **13.** Вмить з'явилася біля ангела сила-силенна небесного війська, яке хвалило Бога і говорило: **14.** Слава Богові у високості, і на землі мир, в людях доброї волі! **15.** І сталося таке, що коли ангели відійшли від них на небо, пастухи почали казати один одному: Ходім же до Вифлеєма і подивимося, що там сталося, про що Господь сповістив нам. **16.** Поспішаючи, прийшли та знайшли Марію, Йосипа і немовля, яке лежало в яслах; **17.** побачивши, розповіли про те, що було сказане їм про цю дитину. **18.** Усі, що почули, дивувалися сказаному пастухами. **19.** Марія ж зберігала всі ці слова, збираючи їх у своїм серці. **20.** А пастухи повернулися, славлячи й хвалячи Бога за все, що чули та бачили, як їм було сказано. **21.** Коли виповнилося вісім днів, щоб обрізати його, то назвали його Ісусом, як назвав його ангел ще перед тим, як зачався він у лоні. **22.** І коли минули дні очищення, згідно із законом Мойсея, то принесли Його до Єрусалима, щоб поставити перед Господом, **23.** як то записано в Господнім законі: кожне немовля чоловічої статі, що відкриває лоно, назветься святим для Господа. **24.** І щоб скласти жертву, згідно зі сказаним у законі Господнім - дві горлиці або двоє голуб'ят. **25.** Був один чоловік у Єрусалимі на ім'я Семен, - людина праведна й побожна, що очікував утіхи Ізраїля; і Святий Дух був на ньому. **26.** І було йому звіщено Духом Святим, що не побачить смерті, доки не побачить Христа Господнього. **27.** І привів його дух до храму. Коли батьки внесли немовля Ісуса, щоб зробити з ним за законним звичаєм, **28.** він узяв його на руки, віддав хвалу Богові та й сказав: **29.** Нині відпускаєш твого раба, Владико, згідно з твоїм словом, - у мирі, **30.** бо мої очі побачили твоє Спасіння, **31.** яке ти

приготовив перед лицем усіх народів: **32.** світло для просвіти поган і для слави народу твого Ізраїля. **33.** І його батько та мати дивувалися тим, що говорилося про нього. **34.** А Семен поблагословив їх і сказав до Марії, його матері: Ось лежить він - на падіння і піднесення багатьох в Ізраїлі і на знак сперечання; **35.** а тобі самій душу прошиє меч, щоб відкрилися думки сердець багатьох. **36.** І була тут Анна - пророчиця, дочка Фануїлова, з роду Асира; вона дожила до глибокої старости, живши з чоловіком сім років від дівочтва свого; **37.** удова, вісімдесяти чотирьох років, яка не відходила від церкви, служачи вдень і вночі постом та молитвами. **38.** Прийшовши тієї години, вона прославляла Господа і говорила про нього всім, хто чекав на визволення Єрусалима. **39.** А як виконали все за законом Господнім, повернулися до Галилеї, до свого міста Назарета. **40.** Дитина ж росла й міцніла, набираючись мудрости, - і ласка Божа була на ній. **41.** Його батьки щороку ходили до Єрусалима на свято Пасхи. **42.** І коли було йому дванадцять літ, вони за звичаєм пішли на свято [до Єрусалима]. **43.** А як скінчилися дні свята, вони поверталися; а хлопець Ісус залишився в Єрусалимі; та не знали його батько [Йосип та мати]. **44.** Думали, що він десь у натовпі. Пройшли день дороги та й стали шукати його поміж родичами та знайомими; **45.** не знайшли, повернулися до Єрусалима й тут шукали його. **46.** І сталося, що по трьох днях знайшли його в храмі; сидів серед учителів, слухав їх та розпитував. **47.** Усі, що слухали, дивувалися з його розуму та його відповідей. **48.** Побачивши його, здивувалися; мати його сказала йому: Дитино, чому ти нам таке вчинив? Ось твій батько і я, стражденні, шукали тебе. **49.** А він їм відказав: **Чому ж ви мене шукали? Хіба не знаєте, що мені треба бути в тому, що належить моєму Батькові?** **50.** Вони ж не зрозуміли того слова, яке він їм сказав. **51.** І пішов він з ними, і прибув до Назарета, і слухався їх. А його мати зберігала всі ті слова в своєму серці. **52.** А Ісус набував мудрости, віку та ласки - в Бога і в людей.

Глава 3

1. На п'ятнадцятім році панування імператора Тиверія, коли Юдеєю володів Понтійський Пилат, а Ірод був тетрархом Галилеї, його брат Пилип - тетрархом Ітуреї та Трахонітської округи, а Лисаній - тетрархом Авілінії, **2.** за архиєреїв Анни й Каяфи, було Боже слово до Івана, Захарієвого сина, в пустині. **3.** Він пройшов усю землю Йорданську, проповідуючи хрещення покаяння для відпущення гріхів, **4.** - як ото написано в книзі пророцтва Ісаї пророка: Голос того, що кличе в пустині: приготуйте дорогу Господню, вирівняйте стежки Йому: **5.** хай кожна ущелина наповниться, і кожна гора та кожний пагорок зрівняються; хай стане криве - рівним, а вибоїсті - гладенькими дорогами; **6.** і кожна людина побачить спасіння Боже! **7.** Іван казав людям, що приходили хреститися до нього: Роде гадючий, хто навчив вас тікати від прийдешнього гніву? **8.** Отож зробіть плоди, гідні каяття, і не пробуйте казати в собі: Маємо батька Авраама. Кажу бо вам, що Бог може з оцього каміння піднести дітей Авраамові. **9.** Бо вже й сокира лежить біля

коріння дерев: кожне ж дерево, що не дає доброго плоду, зрубується і викидається у вогонь. **10.** Запитували його люди, кажучи: Що ж маємо робити? **11.** У відповідь сказав їм: Хто має дві сорочки, хай дасть тому, хто не має, а хто має їжу, так само хай робить. **12.** Прийшли й митники хреститися та й кажуть до нього: Учителю, а що нам робити? **13.** А він сказав їм: Нічого більше від того, що установлене вам, - не робіть. **14.** Питали його й воїни, кажучи: А ми що маємо робити? І він їм відповів: Нікого не кривдьте, не обмовляйте і задовольняйтеся своєю платнею. **15.** Коли народ чекав і всі роздумували в своїх серцях про Івана, чи він не є часом Христос, **16.** - Іван відповідав усім, кажучи: Я водою хрещу вас; але йде дужчий від мене, якому я не гідний розв'язати ремінь його взуття; він хреститиме вас Духом Святим та вогнем; **17.** він тримає в своїй руці лопату, щоб очистити тік і зібрати пшеницю до житниці, а полову спалити вогнем незгасним. **18.** Багато ще й іншого, потішаючи, благовістив народові. **19.** Тетрарх Ірод, викритий Іваном за Іродіяду, дружину свого брата і за все зло, що його зробив Ірод, **20.** до всього додав ще й те, що замкнув Івана до в'язниці. **21.** Сталося, коли хрестився весь народ і коли Ісус тяж, хрестившись, молився, - розкрилося небо, **22.** зійшов Дух Святий у вигляді голуба на нього, і почувся голос із неба: Ти мій улюблений Син, у тобі - моє впоодобання. **23.** А той Ісус, розпочинаючи, мав яких років тридцять, будучи, як думано, сином Йосипа, сина Ілії, **24.** сина Маттата, сина Левія, сина Мельхії, сина Янная, сина Йосипа, **25.** сина Маттатія, сина Амоса, сина Наума, сина Еслія, сина Нангея, **26.** сина Маата, сина Маттатія, сина Семія, сина Йосиха, сина Йоди, **27.** сина Йоанана, сина Рисія, сина Зоровавеля, сина Салатіїла, сина Нирія, **28.** сина Мелхія, сина Аддія, сина Косама, сина Елмадама, сина Іра, **29.** сина Ісуса, сина Еліезера, сина Йорима, сина Маттата, сина Левія, **30.** сина Семена, сина Юди, сина Йосипа, сина Йонама, сина Еліякіма, **31.** сина Мелея, сина Меная, сина Маттата, сина Натама, сина Давида, **32.** сина Єсея, сина Овида, сина Вооза, сина Сали, сина Наассона, **33.** сина Аминадава, сина Админа, сина Арнія, сина Есрома, сина Фареса, сина Юди, **34.** сина Якова, сина Ісаака, сина Авраама, сина Тари, сина Нахора, **35.** сина Сируха, сина Рагава, сина Фалека, сина Евера, сина Салана, **36.** сина Каїнана, сина Арфаксада, сина Сима, сина Ноя, сина Ламеха, **37.** сина Матусала, сина Еноха, сина Ярета, сина Малелеїла, сина Каїнама, **38.** сина Еноса, сина Сита, сина Адама, - сина Бога.

Глава 4

1. А Ісус, сповнений Духом Святим, повернувся з-над Йордану і, будучи проваджений Духом до пустині, **2.** сорок днів був там випробовуваний дияволом. І не їв нічого в ті дні; щойно скінчилися вони, - зголоднів. **3.** І сказав йому диявол: Якщо ти Божий Син, скажи цьому каменеві, щоб став хлібом. **4.** Відповів йому Ісус: **Написано, що не самим хлібом житиме людина, [але кожним Божим словом].** **5.** І [диявол], повівши його [на високу гору], показав йому на мить усі царства світу, **6.** і сказав йому диявол: Я дам тобі всю оцю владу та їх славу, бо мені це передано, я, кому тільки

хочу, тому і даю їй; **7.** отож, коли ти вклонишся переді мною, то буде все це твоє. **8.** І сказав йому Ісус у відповідь: **[Иди геть від мене, сатано];** написано: **вклоняйся Гоподеві Богові своєму і йому одному служи.** **9.** Повів його до Єрусалима й поставив на краю храмового даху та сказав йому: Якщо ти Божий Син, кинься звідси додолю; **10.** бо написано: Своїм ангелам накаже про тебе, щоб берегли тебе, **11.** і вони на руках понесуть тебе, аби ти часом не спотикнувся об камінь твоєю ногою. **12.** А Ісус у відповідь мовив йому: **Сказано: не випробовуй Господа Бога свого.** **13.** Закінчивши всі спокушування, відійшов від нього до часу. **14.** Ісус повернувся в силі Духа до Галилеї. Чутка про нього пішла по всьому краї. **15.** Він навчав у їхніх синагогах, і всі його славили. **16.** Прибув він до Назарета, де був вихований; увійшов, за своєю звичкою, у день суботній до синагоги та став, щоб читати. **17.** Дали йому книгу пророка Ісаї, розгорнувши книгу, знайшов місце, де було написано: **18. Дух Господній на мені, бо помазав мене благовістити бідним, послав мене [лікувати розбитих серцем], проповідувати полоненим - відпущення, сліпим - прозріння, пригноблених відпустити на волю; 19. звіщати рік Господньої милости. 20.** Згорнувши книгу, віддав її слугі та й сів; очі всіх у синагозі пильно стежили за ним. **21.** І почав говорити до них: **Сьогодні збулося Писання, що ви його почули.** **22.** Усі свідчили йому, дивуючись словам, що линули з його вуст; міркували: Чи не син це Йосипів? **23.** А він мовив до них: **Напевне, скажете мені цю приказку: Лікарю, вилікуй самого себе! Зроби й тут, у вітчизні своїй, те, що, чули ми, сталося в Капернаумі.** **24.** А він мовив: **Щиру правду кажу вам, що жоден пророк не приймається в своїй вітчизні.** **25.** **Щиру правду ж кажу вам, що багато вдів було в дні Іллі в Ізраїлі, коли небо замкнулося на три роки й шість місяців, і був тоді великий голод по всій землі; 26.** і до жодної з них Ілля не був посланий, тільки в Сарепту Сидонську - до жінки-вдови. **27.** І багато було прокажених за Єлисея - пророка в Ізраїлі, але ніхто з них не очистився, тільки Нееман-сирієць. **28.** І всі в синагозі, почувши це, сповнилися гнівом. **29.** Вставши, вигнали його геть з міста і повели його на край гори, на якій було збудоване їхнє місто, щоб його з неї скинути; **30.** а він, пройшовши між ними, віддалився. **31.** Прийшов до Капернаума, міста галилейського. І навчав їх по суботах; **32.** і дивувалися з навчання його, бо слово його мало владу. **33.** Був у синагозі чоловік, що мав духа нечистого - демона. Закричав голосом гучним: **34.** Облиш, що тобі до нас, Ісусе Назарянцю? Чи ти прийшов часом вигубити нас? Я знаю, хто ти, - Святий, Божий. **35.** А Ісус заборонив йому, кажучи: **Замовкни й вийди з нього.** І демон, кинувши його посередині, вийшов з нього, зовсім не зашкодивши йому. **36.** Всіх охопив жах, вони говорили одне до одного, кажучи: **Що це за слово, що владою і силою наказує нечистим духам - і вони виходять?** **37.** І йшла чутка про нього по всіх місцях краю. **38.** Вийшовши із синагоги, Він завітав до Симонової оселі. Симонова теща була в гарячці; Його благали про неї. **39.** Ставши над нею, він наказав гарячці, - і вона залишила її; одразу ж уставши, служила їм. **40.** Коли заходило сонце, всі, що мали хворих на різні недуги, приводили їх до нього, а він, покладаючи на кожного з них руки, вздоровляв їх.

41. Виходили біси з багатьох, викрикуючи й кажучи: Ти - Син Божий! Та Він їм забороняв і не давав говорити, що вони знали, що він Христос. **42.** Як настав день, він вийшов і подався до самотнього місця. Люди шукали його - і знайшли та трималися його, щоб не відходив від них. **43.** Він сказав їм: **І іншим містам мені належить благовістити Боже Царство, бо на те мене послано.** **44.** І він проповідував по юдейських синагогах.

Глава 5

1. Сталося так, що коли налягав на нього натовп, аби слухати Боже слово, а він стояв біля Генезаретського озера, - **2.** то побачив два човни, що стояли при березі озера. А рибалки, відійшовши від них, полоскали невода. **3.** Увійшовши до одного з човнів, того, що був Симонів, велів йому трохи відпливти від берега; сів і навчав людей з човна. **4.** Коли перестав навчати, звернувся до Симона: **Попливи на глибінь і закинь невід на лов.** **5.** А Симон у відповідь сказав [йому]: Наставнику, цілу ніч, потрудившись, ми нічого не зловили; та за словом твоїм - закину невід. **6.** І зробивши це, вони наловили дуже багато риби, аж їхній невід почав рватися. **7.** І помахали друзям у другім човні, щоб прийшли їм допомогти. Ті прийшли й наповнили обидва човни так, що вони стали потопати. **8.** Побачивши це, Симон-Петро припав до колін Ісусових, кажучи: Відійди від мене, бо я грішний чоловік, Господи! **9.** Бо Жах охопив його і всіх, хто був з ним, від кількості риби, що вони наловили, - **10.** також і Якова й Івана, синів Зеведеєвих, які були Симоновими спільниками. І сказав Ісус Симонові: **Не бійся - відтепер будеш ловцем людей.** **11.** І витягнувши човни на берег, полишили все, пішли за ним. **12.** Сталося так, що коли він був у одному з міст, один чоловік, увесь у проказі, побачивши Ісуса, впав долілиць та й благав його, кажучи: Господи, коли хочеш, можеш мене очистити. **13.** Простягнувши руку, доторкнувся до нього, кажучи: **Хочу, стань чистим.** І враз проказа зійшла з нього. **14.** І велів йому нікому про те не казати: **Але йди, покажися священикові, принеси за очищення своє так, як наказав Мойсей, - для свідчення їм.** **15.** Розійшлася далеко чутка про нього, і сходилися великі юрби, щоб послухати й вилікуватися [в нього] від своїх недуг. **16.** Він же відходив у пустині і молився. **17.** Сталося одного дня, коли він навчав, - сиділи фарисеї і законовчителі, які поприходили з усіх сіл галилейських і юдейських та Єрусалима; і сила Господня була в ньому, щоб оздоровляти. **18.** І ось люди принесли на ліжку чоловіка, що був паралізований, і намагалися внести його й покласти перед ним. **19.** Не знайшовши, як пронести його через юрбу, вилізли на дах, та крізь черепицю, опустили його з ліжка на середину - перед Ісусом. **20.** Побачивши їхню віру, сказав: **Чоловіче, відпускаються тобі твої гріхи.** **21.** І почали розмірковувати книжники та фарисеї, кажучи: Хто ж він є, що говорить таку богозневагу? Хто може відпускати гріхи, крім самого Бога? **22.** Пізнавши ж думки їхні, Ісус сказав їм у відповідь: **Що ви роздумуєте у ваших серцях? 23. Що легше - сказати: відпускаються тобі твої гріхи чи сказати: встань і ходи? 24.** Але щоб ви знали, що Син Людський має владу на

землі відпускати гріхи, - сказав паралізованому: **Кажу тобі, встань, візьми своє ложе та йди до своєї оселі.** 25. І враз уставши перед ними, взяв те, на чому лежав, і пішов до своєї оселі, прославляючи Бога. 26. Жах охопив усіх, і вони славили Бога і сповнилися страхом, кажучи: Преславне ми сьогодні бачили. 27. Після цього вийшов і побачив митника на ім'я Левія, що сидів на митниці, і сказав йому: **Іди за мною.** 28. Лишивши все, той устав і пішов слідом за ним. 29. Левій справив для нього у своїй оселі велику гостину; була там велика група митників та інших, що сиділи з ним при столі. 30. А книжники та фарисеї нарікали на його учнів, кажучи: Чому з митниками та грішниками ви їсте та п'єте? 31. А Ісус у відповідь до них сказав: **Лікаря потребують не здорові, а хворі.** 32. **Я прийшов кликати до покаяння не праведних, а грішних.** 33. Вони ж відказали йому: Учні Іванові часто постяться і моляться, фарисейські також; а твої їдять і п'ють. 34. Він промовив до них: **Чи можете ви змусити поститися весільних гостей, доки молодий з ними?** 35. **Але прийдуть дні, коли молодого заберуть від них, тоді в ті дні й поститимуть.** 36. Розповів притчу їм, що ніхто не пришиває латки з нового одягу до старого одягу, бо порветься нове, і до старого не годиться те, що з нового. 37. І ніхто не вливає молодого вина в старі бурдюки, бо молоде вино прорве бурдюки й виллється, а бурдюки пропадуть; 38. але молоде вино треба вливати до нових бурдюків - [тоді обидва збережуться]. 39. І ніхто, покуштувавши старого, не схоче молодого, бо скаже: **Старе краще!**

Глава 6

1. Сталося так, що в суботу він ішов через засіяні лани; його учні зривали колосся та їли, розтираючи руками. 2. Деякі фарисеї сказали: Чому робите те, чого не годиться [робити] в суботу? 3. У відповідь Ісус сказав їм: **Хіба ви не читали того, що зробив Давид, коли зголоднів сам і ті, що були з ним?** 4. **Як увійшов він до Божого дому, то взяв принесені хліби, яких не годиться їсти, хіба тільки самим священикам; з'їв і дав тим, що були з ним?** 5. І додав: **Син Людський є Господом [і] суботи.** 6. І сталося іншої суботи, як увійшов він до синагоги й навчав. Був там чоловік, що мав усохлу праву руку. 7. Книжники й фарисеї підглядали, чи в суботу він лікуватиме, щоб знайти оскарження проти нього. 8. А він знав їхні думки і сказав чоловікові, що мав суху руку: **Підведися і стань посередині.** Той підвівся і став. 9. Ісус же промовив до них: **Запитаю вас, що годиться в суботу - добро робити, чи зло робити, душу врятувати, чи згубити?** 10. Поглянувши на них усіх, сказав йому: **Простягни свою руку.** Той зробив, і рука його стала дужа [здорова, як і друга]. 11. А вони сповнилися люттю, змовлялися один з одним, що далі робити з Ісусом. 12. Сталося тими днями, що вийшов Він на гору помолитися; і був цілу ніч у молитві до Бога. 13. А коли настав день, покликав своїх учнів; вибравши з них дванадцятьох, і назвав їх апостолами: 14. Симона, якого назвав Петром, та Андрія, брата його, Якова й Івана, Пилипа й Вартоломія, 15. Матвія і Тому, Якова Алфеевого й Симона, званого Зилотом, 16. Юду Якового та Юду Іскаріотського, що

став зрадником. **17.** Зійшовши, став з ними на рівному місці; також численна юрба його учнів та безліч народу з усієї Юдеї і Єрусалима, і з приморського Тира й Сидона, **18.** які посходилися послухати його і вилікуватися від своїх недуг; а також ті, що терпіли від нечистих духів, - й вздоровлялися; **19.** і вся ця юрба намагалася доторкнутися до нього, бо з нього виходила сила і зіціляла всіх. **20.** А він глянувши на своїх учнів, говорив: Блаженні бідні, бо ваше є Царство Боже. **21.** Блаженні голодні тепер, бо наситяться. Блаженні ви, що плачете тепер, бо втіштесь. **22.** Блаженні будете, коли зненавидять вас люди, коли розлучать вас, ганьбитимуть і знеславлять ваше ім'я через Людського Сина. **23.** Радійте того дня і веселіться, бо винагорода ваша велика на небі; бо так само робили пророкам їхні батьки. **24.** Та горе вам, багатії, бо далекі ви від утіхи вашої. **25.** Горе вам, ситі тепер, бо зголоднієте. Горе вам, що смієтесь тепер, бо заридаете й заплачете. **26.** Горе, коли хвалитимуть вас усі люди; бо так само робили з фальшивими пророками їхні батьки. **27.** Але вам, хто слухає, кажу: Любіть ворогів ваших, добро робіть тим, що ненавидять вас; **28.** благословляйте тих, що проклинають вас, моліться за тих, що очорнюють вас. **29.** Тому, хто б'є тебе по щоці, підстав і другу; а від того, хто забирає в тебе одяг, - і сорочки не борони. **30.** Кожному, хто просить у тебе, - дай; а від того, хто забирає твоє, - не домагайся. **31.** Як хочете, щоб робили вам люди, - робіть [і ви] їм так само. **32.** А коли любите тих, що люблять вас, то яка вам ласка? Адже й грішники люблять тих, що їх люблять. **33.** І коли добро робите тим, що вам роблять, яка вам ласка? Бо ж і грішники те саме роблять. **34.** І коли позичаєте в тих, від яких сподіваєтесь одержати, яка вам ласка? Грішники теж грішникам позичають, щоб одержати стільки ж. **35.** Тож любіть ворогів своїх, робіть добро, позичайте, нічого не очікуючи, - і буде винагорода вам велика, будете синами Всевишнього, бо він добрий і до невдячних та злих. **36.** Будьте милосердними, як і Батько ваш милосердний. **37.** Також не судіть - і не будете суджені; не осуджуйте, щоб не бути осудженими. Відпускайте - і відпуститься вам; **38.** дайте - і дасться вам; мірку добру, натоптану, струснуту й переповнену дадуть вам у пелену. Бо якою міркою ви міряєте, такою ж відміряється вам. **39.** Розповів їм притчу: Чи може сліпий сліпого водити? Чи не впадуть обидва в яму? **40.** Немає учня над учителем; але кожний, удосконалившись, стане як його вчитель. **41.** Чому бачиш скалку, що в оці брата твого, а колоди, що в оці твоїм, не помічаєш? **42.** [Або] як можеш сказати братові своєму: Брате, дозволь я вийму скалку з твого ока, - а не бачиш тієї колоди, що застрягла в твоєму оці? Лицеміре, вийми спочатку колоду з власного ока, а тоді знатимеш, як вийняти скалку з ока брата твого. **43.** Немає доброго дерева, що родило б злий плід; немає поганого дерева, що родило б добрий плід. **44.** Бо кожне дерево пізнається зі свого плоду; з терену не збирають смокви, а з глоду не збирають винограду. **45.** Добра людина з доброго скарбу [свого] серця виносить добро, а погана - зі злого [скарбу свого серця] виносить зло; чим наповнене серце, тим самим мовлять і уста. **46.** Чому мене кличете: Господи, Господи, - а не робите того, що я кажу? **47.** Кожний, що приходить до мене і слухає слово моє та виконує його, - скажу вам, до кого

подібний: **48.** подібний він до людини, що будує оселю, яка викопала, поглибила і поклала основу на камені; коли сталася повінь, підступила ріка до тієї оселі, то не змогла зрушити її, бо була вона на добрій основі. **49.** А той, хто почув і не зробив, подібний до людини, що збудувала оселю на землі - без основи. І підступила до неї ріка, оселя тут же завалилася - велика була з неї руїна.

Глава 7

1. Коли він скінчив усі свої слова до людей, що слухали його, то ввійшов до Капернаума. **2.** Раб одного сотника, що ним той сотник дорожив, тяжко занедужав і вмирав. **3.** Коли почув про Ісуса, послав до нього старшин юдейських, бажаючи, щоб прийшов і врятував раба. **4.** Прийшовши до Ісуса, вони благали його ревно, кажучи: Він гідний, щоб ти йому зробив це, **5.** бо любить наш народ і синагогу нам збудував. **6.** Ісус пішов з ними. Коли вже був недалеко від оселі, сотник послав [до нього] друзів, щоб сказали йому: Господи, не трудися, бо я не гідний, аби ти зайшов під мій дах; **7.** тому я не вважав себе гідним прийти до тебе. Але скажи слово, - і видужає мій слуга. **8.** Бо і я людина підвладна, і вояків маю підлеглих; кажу одному: іди, - і він іде; а іншому: прийди, - і він приходить; а рабові своєму: зроби це, - і він робить. **9.** Почувши це, Ісус здивувався йому і, обернувшись до юрби, що йшла за ним, промовив: **Кажу вам, навіть в Ізраїлі я не знайшов такої віри!** **10.** Повернувшись до оселі, посланці знайшли [хворого] раба здоровим. **11.** І сталося - після цього він пішов до міста, що зветься Наїн і з ним ішли [численні] його учні та велика юрба. **12.** Коли він наблизився до міської брами, виносили мертвого - єдиного сина своєї матері, що була вдовою; була з нею велика юрба з міста. **13.** Побачивши її, Господь змилосердився над нею і сказав їй: **Не плач.** **14.** Підійшов і доторкнувся до мар, а ті, що несли, стали; і сказав: **Юначе, кажу тобі: встань.** **15.** І мертвий підвівся та й почав говорити. Він віддав його матері його. **16.** Усіх охопив страх; прославляли Бога, кажучи: Великий пророк з'явився між нами, і Бог відвідав свій народ. **17.** І розійшлося це слово про нього по всій Юдеї, по всій країні. **18.** Сповістили Івана його учні про все це. Покликавши своїх якихось двох учнів, Іван **19.** послав їх до Господа, кажучи: Чи ти той, що має йти, чи чекати на іншого? **20.** Прийшовши до нього, чоловіки сказали: Іван Хреститель послав нас до тебе спитати, чи ти той, що має прийти, чи нам чекати на іншого? **21.** Саме тоді він вилікував багатьох від недуг та мук і від злих духів, багатьом сліпим повернув зір. **22.** Сказав їм у відповідь: **Ідіть і сповістіть Іванові, що ви побачили й почули: сліпі прозрівають, кульгаві ходять, прокажені очищуються, глухі чують, мертві воскресають, бідним звіщається добра вість;** **23.** блаженний той, хто через мене не спокуситься. **24.** А коли посланці Іванові відійшли, він почав говорити про Івана до юрби: **На що ви ходили дивитися в пустиню? Чи на колисаний вітром очерет?** **25.** То на що ж ви ходили дивитися? Може, на чоловіка, в м'яку одіж убраного? Але ті, що одягаються пишно та розкішно, живуть у царських палатах. **26.** На що ж ви ходили дивитися? На пророка? Так, кажу вам, - навіть більше, ніж на пророка! **27.** Він той, про

кого написано: **Ось посилаю ангела мого перед обличчя твого, який приготує твою дорогу перед тобою. 28.** Кажу вам, що поміж народжених жінками нема більшого від Івана; але в Царстві Божім найменший є більший за нього. **29.** Весь народ, митники, почувши, визнали слухність Бога й охрестилися Івановим хрещенням; **30.** а фарисеї і законники відкинули задум Божий, не охрестилися від нього. **31.** Тож з ким порівняю людей цього роду, до кого вони подібні? **32.** Подібні вони до дітей, що сидять на ринках і гукають один до одного, кажуть: Ми вам грали, а ви не танцювали; ми голосили, а ви не плакали. **33.** Прийшов Іван Хреститель, який не їсть хліба і не п'є вина, а ви кажете: він біса має. **34.** Прийшов Син Людський, який їсть і п'є; а ви кажете: цей чоловік ненажера і п'яниця, приятель митників і грішників. **35.** І виправдалася мудрість усіма своїми дітьми. **36.** Один із фарисеїв просив його, щоб він поїв з ним. Увійшовши до оселі фарисея, сів до столу. **37.** Жінка, що була в місті, - грішниця - довідалася, що він при столі в оселі фарисея, принесла в алебастровій посудині миро, **38.** припала до його ніг ззаду і, плачучи, почала обмивати його ноги слізьми та обтирати волоссям своєї голови; і цілувала його та мастила миром. **39.** Побачивши, фарисей, що запросив його, міркував, кажучи: Коли б він був пророком, то знав би, хто і яка є ця жінка, що доторкається до нього, - що вона грішниця. **40.** Ісус у відповідь мовив до нього: **Симоне, маю тобі щось сказати.** Він промовив: Кажі, Вчителю. **41.** Були в одного позиковця два боржники: один був винен п'ятсот динаріїв, а другий - п'ятдесят. **42.** Оскільки вони не могли віддати, то обом подарував. Отож, котрий з них більше полюбить його? **43.** У відповідь Симон сказав: Думаю, що той, якому більше подарував. І він сказав йому: **Правильно ти розсудив.** **44.** Обернувшись до жінки, сказав Симонові: **Чи бачиш цю жінку?** Увійшов я до твоєї оселі, а ти води на ноги мої не дав; а вона слізьми окропила мені ноги, волоссям своїм обтерла. **45.** Поцілунку мені ти не дав, а вона, відколи увійшов я, не перестає цілувати мої ноги. **46.** Голови моєї ти оливою не помастив, а вона миром помастила мої ноги. **47.** Через те кажу тобі: **Прощаються її численні гріхи, бо дуже вона любила;** а кому мало відпускається, той мало любить. **48.** А до неї промовив: **Прощаються твої гріхи.** **49.** Ті, що сиділи при столі, почали міркувати собі: Хто ж він, що й гріхи відпускає? **50.** Він же сказав до жінки: **Твоя віра врятувала тебе: іди з миром.**

Глава 8

1. І сталося, що після того він проходив містами й селами, проповідуючи і благовістуючи Царство Боже. І з ним було дванадцять, **2.** та деякі жінки, які були зцілені від злих духів та недуг: Марія, звана Магдалиною, з якої вийшло сім бісів, **3.** і Іванна, дружина Хузи, прибічника Іродового, Сузанна, і багато інших, які служили йому зі своїх маєтків. **4.** Коли зібрався великий натовп, а з усіх міст поприходили до нього, він розповів притчу: **5.** **Вийшов сіяч сіяти своє зерно.** Коли сіяв його, одне впало при дорозі і було витоптане і птахи небесні видзьобали його. **6.** А друге впало на каміння, та, зійшовши, всохло, бо не мало вологи. **7.** Інше впало серед терену - як виріс терен,

заглушив його. **8.** Ще інше впало в добру землю; зійшло, вродило пашні в сто разів. Кажучи це, наголосив: **Хто має вуха, щоб слухати, - хай слухає.** **9.** Питали його учні [кажучи]: Що означає ця притча? **10.** А він відказав: Вам дано пізнати таємниці Божого Царства, а іншим - у притчах, щоб дивилися - і не бачили, щоб слухали - і не розуміли. **11.** Ось що означає ця притча. Зерно - то слово Боже. **12.** А що при дорозі, - це ті, що почули, потім приходить диявол і забирає слово з їхнього серця, щоб не повірили й не спаслися. **13.** А що на камені, - це ті, хто тільки почує, з радістю приймає слово; але вони кореня не мають, до часу вірять, а під час спокуси відступають. **14.** А що в терен упало, - це ті, що почули і йдуть, але, обтяжені клопотами, багатством та життєвими насолодами, не дають плоду. **15.** А те, що на добрій землі, - це ті, що, почувши слово щирим і добрим серцем, бережуть і приносять плід у терпінні. **16.** Запаливши світло, ніхто не накриває його посудиною і не ставить під ліжко, але ставить на свічник, аби ті, що входять, бачили світло. **17.** Бо немає прихованого, що не виявиться, нема таємного, що не пізнається і не буде очевидним. **18.** Тож пильнуйте, як слухаєте: бо хто має, тому дасться; а хто не має, і те, що начебто має, забереться від нього. **19.** Прийшли ж до нього його мати й брати, та не могли досягнути до нього через юрбу. **20.** І сповістили його: Твоя мати і твої брати стоять осторонь і бажають побачити тебе. **21.** А він у відповідь сказав до них: **Моя мати й мої брати - це ті, що слухають Боже слово і виконують.** **22.** Сталося, що одного дня він та його учні ввійшли до човна. Він сказав до них: **Перепливімо на другий бік озера.** І відпливли. **23.** Коли вони пливли, Він заснув. Знялася буря на озері; вода заливала їх і були вони в небезпеці. **24.** Наблизившись, вони розбудили його, кажучи: Вчителю, вчителю, гинемо. А він, уставши, наказав бурі й хвилям - і вони вгамувалися; настала тиша. **25.** Сказав же їм: **Де ваша віра?** Злякавшись, вони дивувалися і казали один до одного: Хто ж він є, що і вітрам наказує, і воді, а вони слухають його? **26.** І припливли вони до землі Гадаринської, що навпроти Галилеї. **27.** Як він зійшов на землю, зустрів їх один чоловік із міста, який мав бісів упродовж багатьох років, і в одіж не вдягався, мешкав не в домі, а в печерах. **28.** Побачивши Ісуса, скрикнув, припав до нього і гучним голосом сказав: Що тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Всевишнього? Благаю тебе, не муч мене! **29.** Наказав Він нечистому духові вийти з чоловіка. Багато літ хапав його, - в'язали залізними ланцюгами й путами, стерегли його, - але він розривав кайдани, будучи гнаний бісом по пустинях. **30.** Запитав його Ісус, [кажучи]: **Як тебе звати?** Той відповів: Легіон, - бо багато бісів увійшло в нього. **31.** І просили його, щоб не наказував їм іти до безодні. **32.** А там було велике стадо свиней, що паслися на горі; біси благали його, щоб наказав їм у них увійти; дозволив їм це. **33.** Біси ж, вийшовши з чоловіка, перейшли у свиней; і кинувся гурт з кручі до озера й утопилося. **34.** А пастухи, побачивши те, що сталося, повтікали і сповістили в місті й по селах. **35.** Вийшли побачити те, що сталося; прийшли до Ісуса, знайшли чоловіка, з якого біси вийшли: сидів зодягнений, при розумі біля ніг Ісусових, - і злякалися. **36.** Ті, що бачили, розповіли їм, як урятувався біснуватий. **37.** І попросила його вся людність

Гадаринської землі відійти від них, бо були охоплені великим страхом. Він ввійшов до човна й повернувся. **38.** Той чоловік, з якого вийшли біси, благав його, щоб бути з ним. Та він відпустив його, кажучи: **39. Вернися до своєї оселі і розкажи, що тобі зробив Бог.** І той пішов, розголошуючи по цілому місту, що зробив для нього Ісус. **40.** Коли Ісус повернувся, юрба зустріла його, бо всі чекали на нього. **41.** І ось прийшов чоловік на ім'я Яір, що був головою в синагозі. Припав до Ісусових ніг, благав його зайти до його оселі, **42.** бо мав одиначку доньку, років із дванадцять, - і вона вмирала. Коли він ішов, натовп тиснув на нього. **43.** А жінка, що хворіла на кровотечу дванадцять років, віддала лікарям усе майно, та ніхто не міг її вилікувати; **44.** підійшовши ззаду, доторкнулася до краю його одягу, і вмить спинилася кровотеча. **45.** А Ісус запитав: **Хто доторкнувся до мене?** Коли ж усі відмовлялися, сказав Петро [і ті, що з ним]: Учителю, люди товпляться коло тебе й натискають, [а ти питаєш, хто є той, що доторкнувся до мене]? **46.** Ісус же сказав: **Доторкнувся до мене хтось, бо я відчув, як сила вийшла з мене.** **47.** А жінка, побачивши, що не втаїться, тремтливо підійшла і впала перед ним, розповідаючи перед усім народом, чому вона доторкнулася до нього і як умить видужала. **48.** Він же сказав їй: **Дочко, віра твоя врятувала тебе; іди з миром.** **49.** Як він іще говорив, приходить хтось від старшого синагоги, кажучи [йому]: Твоя дочка померла, не турбуй Учителя. **50.** Ісус же, почувши це, відповів: **Не бійся, тільки віруй, і буде врятована.** **51.** Прийшовши до оселі, не дозволив нікому з ним увійти, тільки Петрові, Іванові, Яковові та батькові і матері дівчинки. **52.** Усі плакали й голосили над нею. Він сказав: **Не плачте, вона не померла, але спить.** **53.** Глузували з нього, бо знали, що вона померла. **54.** Він, [вигнавши усіх геть і] взявши її за руку, сказав: **Дівчинко, встань.** **55.** І повернувся до неї дух, вмить воскресла. Звелів дати їй їсти. **56.** І здивувалися батьки її, а він наказав нікому не розповідати про те, що сталося.

Глава 9

1. А коли покликав Він дванадцятьох, він дав їм силу та владу над усіма бісами і лікувати недуги. **2.** Послав їх проповідувати Боже Царство і оздоровляти недужих. **3.** Сказав їм: **Нічого не беріть на дорогу: ні палиці, ні торби, ні хліба, ні грошей, ні двох убрань не майте.** **4.** І в яку лиш оселю ввійдете, там лишайтесь і звідти виходьте. **5.** І хто не прийме вас, то, виходячи з того міста, **обтрусіть порошок з ваших ніг - на свідчення проти них.** **6.** Вийшовши, вони ходили по селах, благовістуючи та лікуючи всюди. **7.** Почув Ірод, тетрарх, усе, що сталося [через нього] і бентежився; бо дехто казав, ніби це Іван устав із мертвих; **8.** інші - що це Ілля з'явився; ще інші - що воскрес один із давніх пророків. **9.** Тоді сказав Ірод: Іванові я відтяв голову; хто ж є оцей, про кого я чую таке? І намагався побачити його. **10.** Повернувшись, апостоли розповідали йому, що зробили. Узявши їх, усамітнися у [відлюдному місці] до міста, що зветься Витсаїда. **11.** Люди, довідавшись, пішли за ним. Приймаючи їх, він розповідав їм про Боже Царство; лікував тих, що

потребували оздоровлення. **12.** День згасав. Дванадцятро, підійшовши, сказали йому: Відпусти людей, щоб пішли і розійшлися по довколишніх селах та по хуторах, і знайшли їжу, бо ми тут у безлюдному місці. **13.** А він сказав до них: **Дайте ви їм їсти.** Вони відповіли: Немає в нас нічого, окрім п'яти хлібів та двох рибин. Хіба підемо та купимо їжу для всього цього народу. **14.** Було бо мужів якихось п'ять тисяч. Сказав же він до своїх учнів: **Розсадить їх рядами по п'ятдесят.** **15.** І зробили так і розсадили всіх. **16.** Узявши п'ять хлібів та обидві риби, поглянув на небо, поблагословив їх, поламав і давав учням, щоб поклали перед юрбою. **17.** Їли, наситилися всі; із залишених шматів назбирали дванадцять кошиків. **18.** І сталося, коли він молився на самоті, з ним були учні. Він запитав їх, кажучи: **За кого Мене вважають юрби?** **19.** Вони у відповідь сказали: Одні за Івана Хрестителя, інші за Іллю, а інші за одного з давніх пророків, що воскрес. **20.** Він запитав їх: **А ви за кого мене маєте?** Відповівши, Петро сказав: Ти є Христом Божим. **21.** Він же, заборонивши їм, наказав нікому не розповідати цього, **22.** пояснивши, що **треба, аби Людський Син багато перетерпів, був випробуваний старшинами, першосвящениками й книжниками, був убитий, і воскрес третього дня.** **23.** А до всіх промовив: **Коли хто хоче йти за мною, хай зречеться самого себе, щоденно бере свій хрест та йде слідом за мною.** **24.** **Бо хто хоче душу свою врятувати, той погубить її; а хто погубить душу свою задля мене, той спасе її.** **25.** **Бо що з того скористає людина, коли придбає увесь світ, але погубить або знищить саму себе?** **26.** **Бо хто засоромиться мене й моїх слів, того Людський Син засоромиться, коли прийде у своїй славі, у славі свого Батька і святих ангелів.** **27.** **Кажу вам ширу правду, що деякі з тут присутніх не зазнають смерти, доки не побачать Божого Царства.** **28.** Через вісім днів після цих слів узяв Петра, Івана і Якова та пішов на гору помолитися. **29.** І сталося таке, що під час молитви вигляд його обличчя змінився, а його одяг став білий та блискучий. **30.** І ось - два мужі з ним розмовляли: були то Мойсей та Ілля, що **31.** з'явилися в славі й говорили про відхід його, який мав статися в Єрусалимі. **32.** Петро й інші були зморені сном; а проснувшись, побачили його славу та обох мужів, що стояли з ним. **33.** І сталося, коли відходили ті від нього, Петро сказав до Ісуса: Наставнику, добре нам тут бути. Поставимо три шатра: одне тобі, одне Мойсееві, одне Іллі. Він не знав, що говорить. **34.** Коли ще говорив, насунула хмара й затінила їх; злякалися, як ввійшли вони в хмару. **35.** І почувся голос із хмари, що промовляв: **Це мій улюблений Син - його слухайте.** **36.** Коли залунав цей голос, Ісус лишився сам. І вони промовчали і нікому в ті дні не розповідали нічого про те, що побачили. **37.** Сталося ж наступного дня, як зійшли вони з гори, - зустріла його велика юрба. **38.** І ось чоловік з юрби закричав, кажучи: Учителю, благаю тебе зглянутись на мого сина, бо одинак він у мене. **39.** А ото дух хапає його, він нагло кричить, пручається з піною. Тяжко відходить від нього, вимучивши його; **40.** благав я учнів твоїх, щоб вигнали його, але не змогли. **41.** У відповідь Ісус сказав: **О роде невірний і розбещений, доки буду з вами й терпітиму вас? Приведи-но сина свого сюди.** **42.** Як ішов він, кинув його біс і струсонув. Та Ісус пригрозив нечистому духові, вилікував

дитину і віддав батькові. **43.** І всі дивувалися з величі Божої. Коли ще всі чудувалися всім, що робив Ісус, він сказав до своїх учнів: **44.** Вкладіть у вуха свої такі слова: Людський Син має бути виданий у руки людей. **45.** Вони не розуміли цього, бо були закритими ці слова, щоб збагнути їх. Та боялися запитати його про ці слова. **46.** І спало їм на думку: хто з них був би найбільший? **47.** А Ісус, знаючи думку їхнього серця, взяв дитину, поставив її коло себе **48.** і сказав їм: Хто прийме цю дитину в моє Ім'я, той і мене прийме; а як хто мене прийме, той прийме того, хто мене послав: бо хто найменший між вами, той є великий. **49.** У відповідь Іван сказав: Наставнику, бачили ми одного, що твоїм ім'ям виганяв бісів, а ми забороняли йому, бо він не ходить з нами. **50.** Сказав Ісус до нього: Не забороняйте, бо хто не проти вас, той за вас. **51.** І сталося, що коли наближалися дні його відходу, він твердо постановив іти до Єрусалима. **52.** Послав послів перед собою. І, вийшовши, прибули вони до самарянського села, щоб приготувати йому ночівлю. **53.** А ті не прийняли його, оскільки він ішов до Єрусалима. **54.** Побачивши, учні Яків та Іван сказали: Господи, хочеш, ми скажемо, щоб вогонь зійшов з неба і знищив їх [так, як зробив Ілля]? **55.** Повернувшись до них, заборонив їм [і сказав: Не знаєте, якого ви духа; бо Людський Син прийшов не губити людські душі, а рятувати їх]. **56.** І пішов до іншого села. **57.** Як ішли вони, в дорозі один сказав до нього: Я піду за тобою, куди тільки ти підеш, [Господи]. **58.** Ісус відповів йому: Лисиці мають нори, а птахи небесні - гнізда; Син же Людський не має де й голови прихилити. **59.** І промовив до іншого: Іди за мною. А той відповів: Господи, дозволь мені спочатку піти й поховати свого батька. **60.** Сказав же йому: Лиши мертвим ховати своїх мерців, а ти йди та сповіщай Боже Царство. **61.** А інший сказав був: Я піду за тобою, Господи, але спочатку дозволь мені попрощатися з домашніми. **62.** Ісус відповів йому: Жоден, що поклав руку на плуг і озирається назад, не годиться для Божого Царства.

Глава 10

1. Після того призначив Господь інших сімдесят двох і послав їх по два поперед себе до кожного міста й місцевості, куди сам мав іти. **2.** Промовив до них: Жниво велике, а женців мало; тож благайте Господаря жнива, щоб вивів робітників на своє жниво. **3.** Ідіть: оце посилаю вас, як ягнят між вовками. **4.** Не несіть ні торби, ні палиці, ні взуття; нікого в дорозі не вітайте. **5.** До якої ж тільки оселі ввійдете, перше кажіть: Мир дому цьому! **6.** І коли буде там син миру, спочине на ній мир ваш; коли ж ні, - до вас повернеться. **7.** В тій же оселі перебувайте, їжте й пийте, що там є, бо робітник гідний винагороди своєї. Не переходьте з дому в дім. **8.** І в яке тільки місто ввійдете і де приймуть вас, їжте те, що дадуть вам; **9.** лікуйте недужих, які там є, кажіть їм: Наблизилося до вас Боже Царство. **10.** А коли в якесь місто прийдете і вас не приймуть, вийдіть на вулицю його та й скажіть: **11.** Навіть порошок, що прилип нам до ніг із вашого міста, струшуємо. Але знайте: наблизилось [до вас] Боже Царство. **12.** Кажу вам, що содомцям того дня буде легше, ніж містові

цьому. **13.** Горе тобі, Хоразине, горе тобі, Витсаїдо: бо якби в Тирі й Сидоні сталися чуда, які сталися у вас, вони давно вже покаялися б, сидючи у волосяниці та в попелі. **14.** Однак Тиру й Сидону на суді буде легше, ніж вам. **15.** А ти, Капернауме, чи ж до неба піднесешся, - до аду зійдеш! **16.** Хто слухає вас, - той мене слухає; і хто гордує вами, - мною гордує; хто ж гордує мною, гордує тим, хто послав мене. **17.** Повернулися сімдесят два з радістю, кажучи: Господи, навіть біси коряться нам через твоє ім'я. **18.** Він сказав їм: Бачив я сатану, що, наче блискавка, з неба впав. **19.** Ось дав я вам владу наступати на зміїв і скорпіонів, на всю ворожу силу, - і ніщо вам не пошкодить. **20.** Однак не радійте тим, що вам підкоряються духи, але радійте, що імена ваші записані на небі. **21.** Тієї години [Ісус] звеселився Святим Духом і сказав: Прославляю тебе, Батьку, Господи неба й землі, бо приховав ти це від премудрих та розумних і відкрив те немовлятам. Так, Батьку, бо так було тобі до вподоби. **22.** [Звернувшись до учнів, сказав]: Усе мені передав мій Батько; і ніхто не знає, хто Син, хіба тільки Батько; і хто є Батько, - хіба тільки Син, - і кому захоче Син відкрити. **23.** Звернувшись до учнів на самоті, сказав: Блаженні очі, що бачать те, що бачите ви. **24.** Кажу вам, що численні пророки й царі бажали б бачити те, що ви бачите, - але не побачили; і почути те, що ви чуєте, - але не почули. **25.** І ось один законник підвівся і сказав, випробовуючи його: Учителю, що маю зробити, щоб мати вічне життя? **26.** Він же відповів йому: Що в законі написано? Як читаєш? **27.** Той у відповідь сказав: Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю, і всією думкою своєю, і ближнього свого, як самого себе. **28.** Сказав же йому: Правильно ти відповів. Роби це, - і житимеш. **29.** А той, бажаючи виправдати себе, сказав до Ісуса: А хто є моїм ближнім? **30.** У відповідь Ісус промовив: Один чоловік ішов з Єрусалима до Єрихона і потрапив до розбійників, що обібрали його й завдали йому ран та й відійшли, залишивши його ледве живим. **31.** Проходив випадково один священик тією дорогою і, побачивши його, обминув; **32.** так само ж і левит, будучи на тому місці, поглянув і обминув. **33.** А якийсь самарянець, проходячи, наблизився до нього і, побачивши, змилюсердився. **34.** Підійшов, перев'язав його рани, зливши на них олію і вино. Посадив його на худобину, привіз до гостиниці і подбав за нього. **35.** А на другий день, [як відходив], вийняв два динарії, дав власникові гостиниці і сказав: Дбай про нього, а якщо більше витратиш, то віддам тобі, коли повертатимусь. **36.** Кого з цих трьох ти вважаєш ближнім того, який попався розбійникам? **37.** Він відповів: Того, що змилюсердився над ним. Сказав йому Ісус: Іди й роби так само. **38.** А як ішли вони [і] сам він увійшов до якогось села, то одна жінка, на ім'я Марта, прийняла його [до своєї оселі]. **39.** Мала вона сестру, що звалася Марією, яка, сівши біля ніг Господа, слухала його слова. **40.** Марта клопоталась про все приготуванням; спинившись, сказала: Господи, чи тобі байдуже, що моя сестра залишила мене саму служити? Скажи їй, щоб мені допомогла? **41.** У відповідь Господь сказав їй: Марто, Марто, ти журишся і клопочешся багато чим, **42.** а потрібне - одне. Марія ж обрала кращу частку, яка не відбереться від неї.

Глава 11

1. І сталося як він молився в одному місці і коли закінчив, то сказав до нього один з його учнів: Господи, навчи нас молитися, як ото Іван навчив своїх учнів. 2. Він промовив до них: Коли молитесь, то кажіть: Батьку [наш, що на небі,] нехай святиться Ім'я твоє; нехай прийде Царство твоє; [нехай буде твоя воля, як на небі, так і на землі]. 3. Хліб наш насущний давай нам щодня, 4. і прости нам наші гріхи, як і ми самі прощаємо кожному винуватцю нашому, і не введи нас у випробування, [але визволи нас від лукавого]. 5. І сказав до них: Хто з вас, маючи друга, піде до нього опівночі і скаже йому: Друже, позич мені три хліби, 6. бо приятель мій прийшов з дороги до мене і не маю що дати йому. 7. А той із середини у відповідь каже: Не турбуй мене; уже двері замкнені і діти мої зі мною на ліжку; не можу встати й дати тобі. 8. Кажу вам, якщо він не встане й не дасть йому заради дружби, то за докучання встане і дасть йому, скільки той потребує. 9. І кажу вам, просіть і дасться вам, шукайте і знайдете, стукайте і відчинять вам; 10. бо кожний, хто просить, одержує, хто шукає, знаходить, тому, хто стукає, відчинять. 11. Коли в якогось із вас, батьків, попросить син [хліба, то чи подасте йому камінь? Або] риби, - чи замість риби подасте йому змію? 12. Або коли попросить яйце, чи подасте йому скорпіона? 13. Отже, якщо ви, будши злими, вмієте добрі дари давати вашим дітям, то наскільки більше Небесний Батько дасть Святого Духа тим, які в нього просять? 14. І виганяв біса, що був німий. Сталося так, коли біс вийшов, німий заговорив, - а люди дивувалися. 15. Деякі ж з них сказали: Вельзевулом - князем бісівським - бісів виганяє. 16. Інші ж, випробовуючи, жадали від нього знаку з неба. 17. Знаючи їхні думки, він сказав їм: о жне царство, що саме в собі розділилося, запустіє; і дім, що поділився, на дім же і впаде. 18. Коли ж сатана сам у собі розділився, то як стоятиме його царство? Кажете, нібито я Вельзевулом виганяю бісів. 19. Коли я Вельзевулом виганяю бісів, то чим сини ваші виганяють? Отож, вони будуть вам суддями. 20. Коли ж я Божим пальцем виганяю бісів, то Боже Царство вже прийшло до вас. 21. Коли сильний, озброївшись, стереже свій двір, - його майно в безпеці. 22. Коли ж хто дужчий від нього нападе й переможе його, то забере всю його зброю, на яку покладався, і роздасть свою здобич. 23. Хто не зі мною, той проти мене; і хто не збирає зі мною, той розкидає. 24. Коли нечистий дух виходить з людини, то блукає безводними місцями, шукаючи спокою і не знаходячи. Тоді каже: Повернуся до своєї хати, звідки я вийшов. 25. І, повернувшись, знаходить її заметоною та прибраною. 26. Тоді йде, бере сім інших духів, лукавіших від себе, і, ввійшовши, живуть там. І стає останнє тій людині гіршим від попереднього. 27. Сталося ж, що коли мовив він це, якась жінка з юрби, піднісши голос, сказала йому: Блаженне лоно, яке носило тебе, і груди, які ти ссав. 28. Він відказав: По правді блаженні ті, що слухають Боже слово і бережуть його. 29. А як збиралися люди, почав говорити: Цей рід - лукавий: знаку шукає, та знак не дасться йому - хіба що знак [пророка] Йони. 30. Бо як Йона став знаком для ніневітян, таким буде й Син Людський для цього роду. 31. Цариця південна стане на суд з мужами цього роду і

засудить їх, бо вона прийшла з кінця світу, щоб послухати Соломонову мудрість. А ось тут є більший від Соломона. **32.** Мужі ніневійські стануть на суд із цим родом і засудять його, бо вони покаялися після проповіді Йони; а ось тут є більший від Йони. **33.** Запаливши світильник, ніхто не ставить його в сховок ані під посуд, - але на свічник, щоб ті, що входять, бачили світло. **34.** Світильником тіла є твоє око. Коли твоє око буде просте, то й усе твоє тіло буде світле; коли ж лукаве буде, то й твоє тіло буде темне. **35.** Отже, пильнуй, щоб світло, яке в тобі, не стало темрявою. **36.** Бо коли все твоє тіло світле і не має жодної частини темряви, то все буде світле, наче світильник осяяв тебе блиском. **37.** Коли він говорив, один фарисей благав його пообідати в нього. Він прийшов і сів до столу. **38.** Фарисей же, побачивши, здивувався, що перед обідом він не обмився. **39.** А Господь промовив до нього: Тепер ви, фарисеї, чистите зовнішність склянки та полумиска, а ваше нутро повне здирства й лукавства. **40.** Нерозумні, чи не той, хто створив зовнішнє, створив і внутрішнє? **41.** Тож із внутрішнього давайте милостиню, і все вам буде чисте. **42.** Горе вам, фарисеям, бо ви даєте десятину з м'яти й рути та всякого зілля, але обминаєте суд і Божу любов; і це належить робити, і того не лишати. **43.** Горе вам, фарисеям, бо ви любите перші сидіння в синагогах і вітання на торговищах. **44.** Горе вам, [книжники і фарисеї - лицеміри], бо ви наче непомітні гроби - люди по них ходять і не знають того. **45.** У відповідь один із законників каже йому: Учителю, кажучи так, ти ображаєш і нас. **46.** А він сказав: Горе й вам, законникам, бо ви накладаєте на людей тягарі, що їх важко носити, а самі й одним пальцем своїм не доторкуєтесь до тягарів. **47.** Горе вам, бо будете надгробки пророкам, а батьки ваші повбивали їх. **48.** Отже, свідчите і схвалюєте вчинки своїх батьків, бо ті ж повбивали їх, а ви будете [їм надгробки]. **49.** Через те й Божа мудрість сказала: Пошлю до них пророків та апостолів, і з них декого уб'ють і переслідуватимуть, **50.** щоб від цього роду домагатися крови всіх пророків, що пролита від створення світу, **51.** від крови Авеля до крови Захарія, що загинув між віттарем і храмом; так, кажу вам, - вимагатиметься від цього роду. **52.** Горе вам, законникам, бо ви взяли ключ розуміння: самі не ввійшли і тим, що входять, перешкодили. **53.** А коли він виходив звідти, почали книжники і фарисеї дуже нападати і дуже випитувати його, **54.** сподіваючись зловити його на слові, [щоб звинуватити його].

Глава 12

1. Щойно довкола них зібрався такий натовп людей, що аж напірали одне на одного, - почав говорити - передусім своїм учням: Стережіться закваски фарисейської, якою є лицемірство. **2.** Бо немає нічого прихованого, яке б не відкрилося, ані таємного, яке б не стало явним. **3.** Тому все, що в темряві сказали ви, - при світлі почується; що на вухо прошептали ви в кімнатах, - буде проголошене з дахів. **4.** Кажу вам, друзям моїм: Не бійтись тих, що вбивають тіло, а і після цього не можуть більше нічого зробити. **5.** Скажу вам, кого боятись: Бійтись того, хто має владу після

вбиття ще й у геєнну кинути. Так, кажу вам: Того бійтеся. **6.** Чи не п'ять горобців продають за два асарії? І жоден з них не забутий Богом. **7.** Адже навіть волосся на вашій голові всеньке полічене. Не бійтеся: Ви кращі від багатьох горобців. **8.** Кажу вам: Кожного, хто визнає мене перед людьми, - Син Людський визнає перед Божими ангелами; **9.** а хто зречеться мене перед людьми, того й Він зречеться перед Божими ангелами. **10.** Кожному, хто скаже слово проти Людського Сина, - пробачиться; а тому, хто зневажить Святого Духа, - не пробачиться. **11.** Коли приведуть вас до синагог, до урядів, до влади, - не журіться тим, як або що треба відповідати, або що сказати; **12.** бо Святий Дух навчить вас у ту мить, що треба сказати. **13.** Озвався до нього хтось із юрби: Учителю, скажи моєму братові, щоб він поділився зі мною спадщиною. **14.** Він відповів йому: Чоловіче, а хто мене поставив суддею або ділителем над вами? **15.** І промовив до них: Глядіть і стережіться всякої захланности, бо не від нагромаджень і не від маєтку залежить життя людини. **16.** Розповів їм притчу, кажучи: В одного багатого чоловіка добре вродила нива. **17.** І думав він, кажучи сам до себе: Що робити, коли не маю куди зібрати врожаю? **18.** І сказав: Оце зроблю так - розвалю свої клуні, збудую більші, зберу туди все [моє] збіжжя та мої добра, **19.** скажу своїй душі: Душе, маєш вдосталь добра, зібраного на багато років: спочивай, їж, пий, веселися. **20.** А Бог до нього мовив: Нерозумний, цієї ночі душу твою зажадають від тебе; а те, що ти приготував, - кому воно буде? **21.** Так буває із тим, хто збирає для себе, але не багатіє в Бога. **22.** Він додав своїм учням: Через це кажу вам: Не журіться душею, що їстимете, ні тілом, у що зодягнетесь. **23.** Душа більша від їжі, а тіло - від одягу. **24.** Дивіться на ворон, які не сіють, не жнуть, не мають ні комори, ні клуні, - а Бог годує їх. Наскільки ж більше за птахів ви варті. **25.** Хто з вас, журичись, зможе додати до свого росту хоч [один] лікоть? **26.** Якщо навіть такого найменшого не можете, то чому про інше журитесь? **27.** Дивіться на лілеї, як ростуть: не тчуть, не прядуть; але скажу ж вам, що й Соломон у всій своїй славі не вдягався так, як одна з них. **28.** Якщо траву, що нині на полі, а завтра її до печі укидають, Бог отак одягає, то наскільки більше одягне вас, маловіри? **29.** Не шукайте, що їстимете та питимете, не клопочіться. **30.** Цього всього шукають народи світу; ваш же Батько знає, чого потребуєте. **31.** Шукайте Царства його, - а все це вам додасться. **32.** Не бійся, мале стадо, бо зволив Батько ваш дати вам царство. **33.** Продайте ваші маєтки, роздайте милостиню: зробіть собі такі гамани, що не старіються; такий скарб, що не зменшується на небі, де злодій не підкрадається, де міль не точить; **34.** де є скарб ваш, там буде і ваше серце. **35.** Хай будуть підперезані ваші стегна і хай пломеніють ваші світильники; **36.** будьте подібні до людей, які очікують свого пана, коли той повернеться з весілля; як прийде й постукає, то зараз же відчинити йому. **37.** Блаженні ті раби, пан яких, прийшовши, застане їх на сторожі; щиро правду кажу вам, що підпережеться, посадить їх і, підійшовши, послужить їм. **38.** І якщо прийде і в другу і в третю сторожу і знайде їх так само, - то блаженні вони. **39.** Знайте, що якби господар знав, якої миті злодій підкрадеться, то [пильнував би, і] не дав би вдертися до своєї хати. **40.** Отож і ви будьте готові, бо саме в ту годину, в яку не

сподівається, - прийде Син Людський. 41. Озався Петро: Господи, чи цю притчу розповідаєш лише нам, чи всім? 42. І сказав Господь: Хто є вірним, мудрим управителем, якого Господь поставив над своєю челяддю, щоб давав своєчасно мірку пшениці? 43. Блаженний той раб, якого пан його, прийшовши, знайде, що чинить так. 44. Правду кажу вам, що такого над усім маєтком своїм поставить. 45. Якщо ж скаже раб той собі в серці: Бариться мій пан, не приходить, - і почне бити слуг та служниць, їсти, пити і впиватися; 46. то прийде пан того раба в день, коли не сподівався, і в годину, якої не знав, - і розітне його і призначить йому долю разом з невірними. 47. Той же раб, що знав волю свого пана, але не приготувався, не зробив згідно з його волею, - буде тяжко битий; 48. той же, що не знав, але зробив щось гідне покарання, - буде мало битий. Кожному, кому дано багато, - багато й вимагатиметься від нього; а кому багато повірено, - ще більше вимагатимуть від нього. 49. Я прийшов вогонь кинути на землю і хочу, щоб він уже розгорівся. 50. Хрещенням маю хреститися, - і як я втримаюся, доки не сповниться. 51. Чи думаете, що я прийшов мир дати на землю? Ні, кажу вам, - поділ. 52. Бо будуть відтепер п'ять в одній оселі поділені: троє проти двох і двоє - проти трьох. 53. Розділиться батько з сином і син - з батьком, мати з дочкою, а дочка - з матір'ю; свекруха з своєю невісткою, а невістка - із [своєю] свекрухою. 54. Казав він і натовпам: Коли побачите хмару, що сходить із заходу, одразу кажете, що насувається дощ, - і так стається. 55. А коли вітер південний віє, кажете, що буде спека, - станеться так. 56. Лицеміри, вид неба й землі вмієте розпізнавати, чому ж не вмієте розпізнавати теперішнього часу? 57. Чому самі від себе не судите, що є справедливе? 58. Коли йдеш зі своїм противником до князя, то завдай собі труда в дорозі звільнитися від нього, щоб часом не притягнув тебе до судді, а суддя не видав тебе слугі, а слуга не посадив тебе до в'язниці. 59. Кажу тобі, що не вийдеш звідти доти, доки не віддаси останньої лепти.

Глава 13

1. Тим часом прийшли деякі й розповіли йому про галилейців, кров яких Пилат змішав з їхніми жертвами. 2. У відповідь [Ісус] сказав їм: Чи ви думаете, що ці галилейці були грішніші від інших галилейців, що таке потерпіли? 3. Ні, кажу вам: бо якщо не покається, то всі так само згинете. 4. Або ті вісімнадцять, на яких упала вежа сілоамська і побила їх, чи думаете, що вони були більше винні від усіх людей, що жили в Єрусалимі? 5. Ні, кажу вам; тому якщо не покається, то всі отак згинете. 6. Він розповів оцю притчу: Один чоловік мав у своєму винограднику смоковницю і прийшов шукати на ній плоду, але не знайшов. 7. Сказав виноградареві: Ось уже третій рік, як приходжу шукати плоду на цій смоковниці і не знаходжу; тому зрубай її, навіщо землю марнує? 8. А він у відповідь каже йому: Господи, лиши її ще цього року, доки не обкопаю довкола неї та не підсиплю гноєм, 9. то, може, зродить плід, а коли ні, наступного року зрубаєш її. 10. І навчав він в одній із синагог у суботу. 11. Була там одна жінка, що мала духа недуги років вісімнадцять, була

згорблена і не могла випростатися. **12.** Побачивши її, Ісус прикликав і сказав: **Жінко, ти звільнена від своєї недуги.** **13.** Поклав на неї руки - і враз випросталася та й стала прославляти Бога. **14.** Озався старший синагоги, обурений тим, що Ісус вилікував у суботу, і сказав до юрби, що є шість днів, у які належить працювати, тож приходьте тоді, лікуйтесь, а не дня суботнього. **15.** У відповідь Господь сказав йому: **Лицеміре, чи не кожний з вас у суботу відв'язує вола або осла від ясел і веде напувати?** **16.** А цю дочку Авраамову, яку зв'язав сатана ось уже вісімнадцятий рік, чи не годиться звільнити від цього пута в день суботи? **17.** І коли він це казав, засоромилися всі, що противилися йому, і вся юрба раділа всьому тому славному, що він чинив. **18.** А він промовив: **До кого подібне Боже Царство і до чого його прирівняю?** **19.** Подібне воно до зерна гірчиці, яке людина взяла і вкинула в свій город. І воно виросло і стало [великим] деревом, і птахи небесні оселилися в його галуззі. **20.** І знову сказав: **До чого прирівняю Боже Царство?** **21.** Подібне воно до закваски, що його бере жінка, покладе на три мірки борошна, доки не вкисне все. **22.** І проходив містами й селами і навчав, ідучи до Єрусалима. **23.** Сказав йому хтось: Господи, чи мало є тих, що спасаються? Він відповів їм: **24.** Намагайтеся увійти через тісні двері, бо багато хто, кажу вам, силкуватиметься увійти, та не зможе. **25.** Коли ж устане Господар і замкне двері, ви станете знадвору й стукатимете в двері, кажучи: Господи, [Господи], відчини нам! А він у відповідь скаже вам: **Я не знаю вас, звідки ви є.** **26.** Тоді почнете казати: Ми їли й пили перед тобою і ти навчав на наших площах. **27.** А він відповість вам і скаже: **Я не знаю вас, звідки ви; відійдіть від мене всі, що чините несправедливість.** **28.** Тут буде плач і скрегіт зубів, - коли побачите Авраама, Ісаака, Якова і всіх пророків у Царстві Божім, а себе - вигнаними геть. **29.** І прийдуть зі сходу, із заходу, з півночі, з півдня і засядуть у Царстві Божім. **30.** І тоді останні будуть першими і перші будуть останніми. **31.** Тієї години підійшли деякі з фарисеїв і сказали йому: Вийди і йди геть звідси, бо Ірод хоче тебе вбити. **32.** А він відповів їм: **Ідіть і скажіть цьому лисові: ось виганяю бісів і лікую сьогодні й завтра, а третього дня закінчу.** **33.** Однак мені треба ходити сьогодні та завтра і наступного дня, бо неможливо, щоб пророк згинув поза Єрусалимом. **34.** Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків і камінням побиваєш посланих до тебе! Скільки разів хотів я позбирати твоїх дітей, як квочка свій виводок під крила, - а ви не схотіли. **35.** Тому залишається вам дім ваш порожнім. Кажу вам, що не побачите мене, доки не станеться, коли скажете: **Благословенний, хто йде в ім'я Господнє!**

Глава 14

1. І сталося, що коли він увійшов у суботу до будинку якогось начальника фарисейського їсти хліб, то вони назирали за ним. **2.** І ось, перед ним був один чоловік, хворий на водянку. **3.** Озавшись, Ісус сказав до законників і фарисеїв: **В суботу годиться оздоровляти чи ні?** **4.** Вони промовчали. А він, доторкнувшись, оздоровив його й відпустив. **5.** І сказав до них: **Як син або віл в**

когось із вас у криницю впаде, хіба не витягнете зараз же - у день суботній? **6.** І не змогли відповісти на це. **7.** А як він спостеріг, що вони собі перші місця вибирали, розповів запрошеним притчу, кажучи їм: **8.** Коли будеш запрошений кимось на весілля, не сідай на перше місце, щоб часом хто поважніший від тебе не трапився між запрошеними, **9.** і щоб той, що тебе та його запросив, не прийшов і не сказав тобі: Поступися йому місцем. І тоді станеш, засоромлений, займати останнє місце. **10.** Але коли будеш запрошений, прийди, сядь на останнє місце, щоб той, хто запросив тебе, підійшов і сказав тобі: Друге, сядь вище. Тоді буде тобі честь перед усіма запрошеними з тобою. **11.** Бо кожний, хто підноситься, буде понижений, а хто понижується, буде піднесений. **12.** Говорив же й до того, хто запросив його: Коли справляєш обід або вечерю, не запрошуй своїх друзів, ані своїх братів, ані своїх родичів, ані багатих сусідів, щоб так само й вони тебе не запросили, - і в цьому буде тобі винагорода. **13.** Але коли влаштовуєш гостину, клич бідних, слабких, кривих, сліпих: **14.** і будеш блаженний, бо не мають чим тобі віддати; віддасться ж тобі у воскресіння праведних. **15.** Почувши це, один із тих, що сиділи при столі, сказав йому: Блаженний той, хто їстиме хліб у Божім Царстві. **16.** Він же сказав йому: Один чоловік справляв велику вечерю і запросив багатьох; **17.** і послав раба свого під час вечері, щоб сказали запрошеним: Ідіть, бо вже [все] готове. **18.** І враз усі почали відмовлятися. Перший сказав йому: Поле купив я, потрібно мені піти й побачити його; благаю тебе, вважай мене за виправданого. **19.** А другий сказав: Купив я п'ять пар волів і йду випробувати їх; благаю тебе, вважай мене за виправданого. **20.** Ще один сказав: Я одружився і через те не можу прийти. **21.** Повернувся раб і розповів це своєму панові. Тоді пан, розгнівавшись, сказав своєму рабові: Мерщій виходь на площі й вулиці міста і приведи сюди вбогих, калік, сліпих, кривих. **22.** І сказав раб: Пане, сталося так, як наказав ти, і ще є місця. **23.** Сказав пан до раба: Вийди на шляхи, на загороди, змушуй увійти, щоб наповнився мій дім. **24.** Кажу вам, що жоден з тих раніше запрошених мужів не скуштує моєї вечері. [Бо багато покликаних, та мало вибраних]. **25.** Ішли за ним численні юрби: обернувшись, він сказав до них: **26.** Якщо хто йде до мене і не зненавидить свого батька та матері, дружини і дітей, братів та сестер, ще й душу свою, не може бути моїм учнем. **27.** Хто не несе свого хреста і не йде слідом за мною, не може бути моїм учнем. **28.** Бо хто з вас, бажаючи вежу збудувати, спочатку не сяде й не полічить коштів, чи вистачить, щоб докінчити? **29.** Щоб, коли покладе основу й не зможе докінчити, всі, хто побачить, не почали сміятися з нього, **30.** кажучи, що цей чоловік почав будувати і не міг закінчити. **31.** Або який цар, ідучи на бій проти іншого царя, перше не сяде порадитися, чи під силу йому з десятьма тисячами зустріти того, хто йде з двадцятьма тисячами проти нього? **32.** Коли ні, то як той ще далеко, шле до нього посольство та просить замирення. **33.** Так ото й кожен із вас, хто не зречеться всього свого майна, не може бути моїм учнем. **34.** Отже, сіль - добра річ, але коли сіль звітріє, чим посолите? **35.** Ні на землю, ні на гній вона не придатна - її висипають геть. Хто має вуха, щоб слухати, нехай слухає!

Глава 15

1. Наближалися до нього всі митники і грішники, щоб послухати його. 2. І нарікали фарисеї та книжники, кажучи, що він грішників приймає і з ними їсть. 3. А він розповів їм ось таку притчу, кажучи: 4. Який чоловік із вас, маючи сто овець і загубивши одну з них, не лишає дев'яносто дев'ять у пустині та не йде за тією, що загубилася, доки не знайде її? 5. І, знайшовши, кладе на свої рамена, радіючи, 6. і, прийшовши до хати, скликає друзів та сусідів, кажучи їм: Радійте зі мною, бо я знайшов мою вівцю, що загубилася. 7. Кажу вам, що за одного грішника, який покається, радість на небі буде більша, ніж за дев'яносто дев'ятьма праведниками, які не потребують покаєння. 8. Або яка жінка, маючи десять драхм, якщо загубила одну драхму, не запалює світильника і не замітає хати, шукаючи пильно, доки не знайде? 9. І, знайшовши, скликає приятельок та сусідів, кажучи: Радійте зі мною, бо я знайшла драхму, що загубилася. 10. Такою, кажу вам, буває радість у Божих ангелів за одного грішника, який кається. 11. Він розповів: Один чоловік мав двох синів. 12. І сказав молодший з них до батька: Батьку, дай належну мені частину майна. І той поділив між ними майно. 13. А через кілька днів забравши все, молодший син подався до далекого краю і там змарнував своє майно, живучи розпусно. 14. Як змарнував усе, настав великий голод у тому краї, і він став бідувати. 15. Пішов він та й пристав до одного з жителів тієї землі; той послав його на свої поля пасти свиней. 16. І бажав він втамувати свій голод жолудями, що їх їли свині, але ніхто йому не давав. 17. Опам'ятавшись, він сказав: Скільки лишається хліба в наймитів мого батька, а я ж тут гину з голоду. 18. Устану, піду до свого батька і скажу йому: Батьку, я прогрішився перед небом і перед тобою, 19. і вже не гідний зватися твоїм сином; прийми ж мене як одного з твоїх наймитів. 20. Вставши, пішов до свого батька. Коли він був ще далеко, батько побачив його і змилосердився; побігши, впав йому на шию і поцілував його. 21. Син сказав йому: Батьку, я прогрішився перед небом і перед тобою; я вже не гідний зватися сином твоїм. 22. А батько сказав до своїх рабів: Негайно принесіть найкращий одяг і зодягніть його, дайте перстень йому на руку і взуття на ноги; 23. приведіть теля відгодоване та заколіть; будемо їсти й веселитися, 24. бо цей мій син був мертвий - і ожив, пропав був - і знайшовся. І почали веселитися. 25. А його старший син був на полі. Коли, ідучи, наблизився до хати, почув співи й танці. 26. Покликавши одного зі слуг, спитав, що ж то таке. 27. Той сказав йому: Це твій брат повернувся, і твій батько заколов відгодоване теля, бо здоровим його прийняв. 28. Розгнівався ж він і не хотів увійти; його батько вийшов та вмовляв його. 29. А він у відповідь сказав своєму батькові: Ось, стільки літ я тобі служу, ніколи не переступав твоєї заповіді, а ти мені не дав і козеняти, щоб я повеселився з моїми друзями. 30. Коли ж цей твій син, що змарнував твоє майно з блудницями, повернувся, ти заколов йому відгодоване теля. 31. І він сказав йому: Дитино, ти завжди зі мною, і все моє - твоє; 32. а тут треба було таки веселитися і зрадіти, бо цей твій брат був мертвий - і ожив, пропав був - і знайшовся.

Глава 16

1. Говорив же і до учнів: Був один багатий чоловік, що мав управителя; на нього нарікали, нібито він розтрачує його майно. 2. Покликавши його, сказав до нього: Що оце я чую про тебе? Дай звіт за своє врядування, бо більше не зможеш управляти. 3. Став міркувати собі управитель: Що маю робити, - мій пан забирає від мене управління? Копати не можу, жебракувати соромлюся. 4. Знаю, що зроблю: коли буду відсторонений від управління, то хай приймуть мене до своїх осель. 5. І, покликавши кожного з боржників свого пана, спитав першого: Скільки винен ти моєму панові? 6. Той відповів: Сто мір оливи. І сказав він йому: Візьми свою розписку, швидко сідай і напиши: п'ятдесят. 7. Потім спитав другого: А ти скільки винен? Той сказав: Сто мір пшениці. Каже йому: Візьми свою розписку й напиши: вісімдесят. 8. І похвалив пан несправедливого управителя, бо той мудро зробив. Бо сини цього світу мудріші від синів світла в своєму роді. 9. І я вам кажу: Набувайте собі друзів з мамони неправди, щоб коли вона зникне, - прийняли вас до вічних осель. 10. Вірний у найменшому - і у великому вірний; несправедливий у найменшому - і у великому несправедливий. 11. Тож коли в неправдивім майні ви не були вірні, то хто вам довірить правдиве? 12. І коли в чужому ви не були вірні, то хто вам дасть ваше? 13. Жоден раб не може двом панам служити: або одного зненавидить, а другого полюбить; або одного держатиметься, а другого нехтуватиме. Не можете служити Богові й мамоні. 14. Чули все це фарисеї, що були грошолюбці, - і сміялися з нього. 15. І він сказав їм: Ви вдаєте себе за праведних перед людьми; Бог же знає ваші серця, бо те, що в людях високе, - мерзенне перед Богом. 16. Закон і пророки були до Івана. Відтоді благовіститься Боже Царство і кожний його здобуває силою. 17. Швидше небо й земля минуться, ніж пропаде хоч одна риска із закону. 18. Кожен, хто залишає свою дружину й бере іншу, чинить перелюб; а хто одружується з відпущеною від чоловіка, - теж перелюб чинить, 19. Один чоловік був багатий, зодягався в багрянцю та висон і розкішно бенкетував щодня. 20. А другий - бідний, на ім'я Лазар, лежав перед його ворітьми в струпах. 21. і бажав насититися тим, що падало зі столу багатого; пси, приходячи, облизували його рани. 22. Сталося, що бідний помер, і понесли його ангели на лоно Авраамове; помер же й багатий і його поховали. 23. І терплячи муки пекла, він звів свої очі й побачив здаля Авраама та Лазаря на його лоні. 24. І закричав, кажучи: Батьку Аврааме, помилуй мене і пошли Лазаря, щоб змочив кінчик пальця свого в воді й охолодив мій язик, бо мучуся в цьому полум'ї. 25. Авраам же промовив: Дитино, згадай, як ти одержував добра свої за свого життя, а Лазар - одне лихо. А тепер тут тішиться він, ти ж мучишся. 26. І, крім усього цього, між нами й вами лежить безодня велика, щоб ті, що хочуть перейти звідси до вас, не змогли, ані звідти до нас не переходили. 27. Сказав же: Благаю тебе, батьку, пошли ти його до оселі мого батька, 28. бо маю п'ятьох братів, засвідчити їм, щоб і вони не прийшли на це місце страждань. 29. Авраам відповів: Мають Мойсея та пророків: хай їх слухають. 30. А він вів далі: Ні,

батьку Аврааме, коли ж хто з мертвих прийде до них, то покаються. **31.** Він же сказав йому: Якщо Мойсея і пророків не слухають, не повірять і тим, хто з мертвих воскресне.

Глава 17

1. Промовив до своїх учнів: Неможливо, щоб спокуси не прийшли; та горе ж тому, через кого вони приходять; **2.** йому було б краще, коли б він наклав осяччі жорна на свою шию і був укинений у море, ніж щоб спокусив одного з цих малих. **3.** Пильнуйте за собою. Коли згрішить твій брат, - докори йому; а коли покається, - вибач йому. **4.** І якщо сім разів на день провиниться проти тебе і сім разів [на день] звернеться до тебе, кажучи: Каюся, - вибач йому. **5.** І сказали апостоли Господеві: Додай нам віри. **6.** А Господь відказав: Коли б ви мали віру, хоч як зерно гірчиці, і повеліли б цій шовковиці: Вирвися з корінням і посадися в морі, - то послухала б вас. **7.** Хто ж із вас, маючи раба, що оре або пасе, скаже йому, як він прийде з поля: Негайно йди та сідай до столу? **8.** Але чи не скаже йому: Приготуй щось повечеряти, підпережись і прислугувуй, поки я їстиму й питиму, а потім їстимеш і питимеш ти? **9.** Чи подякує рабові, що виконав наказане? [Не думаю.] **10.** Так і ви, коли зробите все наказане вам, кажіть: Ми, нікчемні раби, зробили те, що мали зробити. **11.** І сталося, як ішов він до Єрусалима, то переходив через Самарію і Галилею. **12.** І як уходив він до одного села, зустріли його десять прокажених мужів, які стали здалека. **13.** Вони піднесли голос, кажучи: Ісусе, наставнику, помилуй нас. **14.** Побачивши їх, він сказав: Підіть і покажіться священикам. І сталося так, що коли вони йшли, - очистились. **15.** Один з них, побачивши, що видужав, повернувся, прославляючи Бога гучним голосом, **16.** упав обличчям до ніг його, дякуючи йому; це був самарянин. **17.** У відповідь Ісус сказав: Чи не десять очистилось? А дев'ять же де? **18.** Не здогадалися повернутися, щоб віддати славу Богові, - а тільки цей чужинець? **19.** І сказав йому: Підведися і йди; твоя віра тебе врятувала. **20.** А як фарисеї запитали: Коли прийде Боже Царство? - відповів їм і сказав: Боже Царство не прийде з розголосом, **21.** і не скажуть: ось тут або там; бо Боже Царство всередині вас. **22.** І сказав до учнів: Прийдуть дні, коли забажаєте бачити один з днів Людського Сина, - та не побачите. **23.** І скажуть вам: ось тут або: ось там - не йдіть і не наздоганяйте. **24.** Бо як блискавка, що блискає і світить від краю до краю неба, - так буде і Людський Син свого дня. **25.** Спочатку треба, щоб він багато потерпів і був спокушений цим родом. **26.** І як було за днів Ноя, так буде і за днів Людського Сина: **27.** їли, пили, женилися, виходили заміж до дня, коли ввійшов Ной до ковчега, і настав потоп, і вигубив усіх. **28.** Так само, як було за днів Лота: їли, пили, купували, продавали, садили, будували: **29.** того дня, коли Лот вийшов від Содома, упала сірка і вогонь з неба і вигубили всіх. **30.** Так буде в день, коли з'явиться Людський Син. **31.** Того дня, хто буде на даху, а посуд його в хаті, хай не злазить узяти його; а хто на полі, також хай не повертається назад. **32.** Згадайте Лотову дружину. **33.** Хто лиш прагнутиме душу свою врятувати, погубить її, а хто погубить, той оживить її. **34.** Кажу вам: тієї ночі будуть

двоє на одному ліжку - один візьметься, а другий лишиться; **35.** будуть дві разом молоти - одна візьметься, а друга лишиться. **36.** [Два будуть на полі - один візьметься, а другий лишиться.] **37.** І кажуть йому у відповідь: Де, Господи? А він відказав їм: **Де труп, там зберуться і орли.**

Глава 18

1. Він розповів їм притчу, як треба завжди молитися і не занепадати духом, **2.** кажучи: **Був один суддя в якомусь місті, що Бога не боявся і людей не соромився. 3.** Була ж у тому місті вдова, що приходила до нього й казала: **Захисти мене від мого супротивника. 4.** А він не хотів того досить тривалий час. Згодом сказав собі: **Хоч і Бога не боюся, і людей не соромлюся, 5.** але через те, що мені докучає ця вдова, захищу її, щоб не приходила й не докучала мені. **6.** І мовив Господь: **Слухайте, що каже несправедливий суддя. 7.** Чи ж Бог не захистить своїх обранців, що кличуть до нього день і ніч, чи баритиметься до них? **8.** Кажу вам: оборонить їх негайно. Одначе Людський Син, як прийде, то чи знайде віру на землі? **9.** А для тих, що надіються на себе, ніби вони праведні і за ніщо мають інших, розповів цю притчу: **10.** Два чоловіки ввійшли до храму помолитися; один фарисей, а другий митник. **11.** Фарисей, ставши, отак собі молився: **Боже, дякую тобі, що я не такий, як інші люди - грабіжники, несправедливі, перелюбники, або як оце митник; 12.** пощу двічі на тиждень, даю десятини з усього, що надбаю. **13.** А митник, здалека стоячи, не смів навіть очей звести до неба, але бив себе в груди, кажучи: **Боже, милосердний будь до мене, грішного. 14.** Кажу вам, що цей повернувся до своєї хати виправданий більше, ніж той; бо кожен, хто підноситься, - буде понижений; а хто себе понижує, - піднесений буде. **15.** Приносили ж до нього й немовлят, щоб до них доторкнувся; учні, побачивши, забороняли їм. **16.** А Ісус покликав їх та й каже: **Пустіть, хай діти до мене приходять і не боронять їм, бо Царство Боже - для них. 17.** Щиру правду кажу вам: хто не прийме Божого Царства, як дитина, той не ввійде до нього. **18.** І запитав його якийсь знатний, кажучи: **Учителю добрий, що мені зробити, аби успадкувати вічне життя? 19.** Ісус же йому відповів: **Чому звеш мене добрим? Ніхто не є добрий, тільки сам Бог. 20.** Заповіді знаєш: не чини перелюбу, не вбивай, не кради, не свідчи неправдиво, шануй батька свого та матір [свою]. **21.** Він же сказав: **Усе це я виконував змолodu. 22.** Почувши це, Ісус сказав йому: **Ще одного ти не зробив: усе, що маєш, продай і роздай бідним, - і матимеш скарб на небі; і йди за мною. 23.** Він же, почувши це, зажурився, бо був дуже багатий. **24.** Як побачив Ісус, що той зажурився, то сказав: **Як нелегко багатим увійти до Божого Царства; 25.** бо легше верблюдові пройти через вушко голки, ніж багатому увійти до Божого Царства. **26.** Ті, що слухали, спитали: **А хто ж тоді може врятуватися? 27.** Він же відказав: **Неможливе для людей - можливе для Бога. 28.** І мовив Петро: **Ось ми, лишивши своє, пішли за тобою. 29.** Він же сказав їм: **Щиру правду кажу вам: що немає нікого, хто лишив хату, або батьків, або братів, або дружину, або дітей задля Божого Царства, 30.** і не одержував значно більше тепер, а в майбутньому - вічне життя.

31. Узявши дванадцятьох, промовив до них: **Ось ідемо до Єрусалима, і довершиться все, написане пророками про Людського Сина; 32.** бо він буде виданий поганам, буде висміяний, зневажений, обплюваний; **33.** збичувавши, уб'ють його; але третього дня він воскресне. **34.** Але вони нічого з цього не зрозуміли; це слово було приховане від них - і не збагнули сказаного. **35.** Сталося так, що, коли наблизився він до Єрихона, якийсь сліпеч сидів при дорозі й жебрав. **36.** Почувши юрбу, що проходила, запитав, що це. **37.** Йому відказали, що проходить Ісус Назарянин. **38.** Він закричав, кажучи: Ісусе, сину Давидів, помилуй мене! **39.** І ті, що йшли попереду, погрожували йому, щоб замовк, а він же ще дужче кричав: Сину Давидів, помилуй мене! **40.** Спинившись, Ісус наказав привести його до себе. Коли він наблизився, запитав його: **41.** **Що хочеш, аби я для тебе зробив?** Він же сказав: Господи, щоб мені повернувся зір. **42.** Ісус сказав йому: **Стань видючий, твоя віра тебе врятувала.** **43.** І враз прозрів і пішов за ним, прославляючи Бога. І весь народ, побачивши це, віддавав хвалу Богові.

Глава 19

1. І, ввійшовши в місто, переходив через Єрихон. **2.** І ось чоловік, що звався Закхей, - він був старший над митниками і був багатий, **3.** - прагнув побачити Ісуса, хто він, але не міг через юрбу, бо мав малий зріст. **4.** Побігши наперед, виліз на смоковницю, щоб його побачити, коли тудою проходитиме. **5.** Прийшовши на це місце, поглянув Ісус, [побачив його і] сказав до нього: **Закхею, поквася злізти, бо сьогодні мені належить бути в твоїй оселі.** **6.** Той, поквапившись, швидко зліз і прийняв Його, радіючи. **7.** А всі очевидці нарікали, кажучи: Навіщо зайшов у гості до грішного чоловіка. **8.** Став Закхей і сказав до Господа: **Ось, Господи, даю бідним половину мого майна, і якщо кого чим скривдив був, повертаю вчетверо більше.** **9.** Ісус же промовив до нього: **Сьогодні спасіння завітало до цієї оселі, бо й він син Авраамів; 10.** **Людський Син прийшов знайти та врятувати те, що загинуло.** **11.** Коли вони слухали це, розповів ще одну притчу; бо він був близько до Єрусалима, а вони сподівалися, що от-от має об'явитися Боже Царство. **12.** Отже, сказав: **Один чоловік шляхетного роду пішов у далеку країну, щоб одержати собі царство й повернутися. 13.** **Покликав десятьох своїх рабів, дав їм десять мін і сказав їм: Торгуйте, доки не прийду. 14.** Та громадяни ненавиділи його і послали посольство слідом за ним, кажучи: **Не хочемо, щоб він царював над нами. 15.** І сталося, що коли він, одержавши царства, повернувся, то звелів покликати до себе тих рабів, яким дав срібло, аби довідатися, що вони вторгували. 16. Приходить перший і каже: **Пане, міна твоя принесла десять мін. 17.** І відказав йому: **Добрий рабе, гаразд, бо в малому ти був вірний, володій десятима містами. 18.** Прийшов другий, кажучи: **Пане, міна твоя принесла п'ять мін. 19.** Сказав же й цьому: **І ти будь над п'ятьма містами. 20.** І ще один прийшов, кажучи: **Пане, ось твоя міна, яку мав я відкладену в хустці. 21.** Адже я боявся тебе, бо ти жорстока людина, береш те, чого не поклав, і жнеш те, чого не посіяв. 22. **Каже йому: Вустами твоїми суджу тебе,**

лукавий рабе. Ти знав, що я жорстока людина, що беру те, чого не поклав, і що жну те, чого не посіяв. **23.** Чому ж не дав ти мого срібла купцям? І я, повернувшись, узяв би своє з прибутком. **24.** І тим, що стояли, сказав: Візьміть від нього міну і дайте тому, що має десять мін. **25.** І відповіли йому: Пане, він же має десять мін. **26.** Кажу ж вам: Кожному, хто має, дасться, а від того, хто не має, і те, що має, відбереться [від нього]. **27.** А тих моїх ворогів, що не хотіли, аби я царем був над ними, приведіть сюди і повбивайте їх переді мною. **28.** Сказавши це, пішов попереду, простуючи до Єрусалима. **29.** І сталося, як наблизився він до Витфагії і Витанії, до гори, що зветься Оливна, послав двох учнів, **30.** кажучи: Ідіть до села, що навпроти; ввійшовши до нього, знайдете ося прив'язане, на яке ніхто з людей ніколи не сідав; відв'яжіть його і приведіть. **31.** Коли хто запитає вас, навіщо відв'язуєте, то скажете [йому], що Господь його потребує. **32.** Посланці пішли й знайшли все так, як сказав він їм. **33.** Коли відв'язували ося, запитали його господарі: Навіщо відв'язуєте ося? **34.** Вони ж відказали, що Господь його потребує. **35.** Привели ося до Ісуса і, накинувши на нього свою одіж, посадили Ісуса. **36.** Коли він їхав, стелили своє вбрання на дорозі. **37.** Як наблизився він до підніжжя Оливної гори, численні учні почали з радістю хвалити Бога гучним голосом - за всі дива, які побачили, **38.** кажучи: Благословенний Цар, що йде в ім'я Господнє: мир на небі і слава на висотах. **39.** А деякі фарисеї з юрби сказали до нього: Учителю, заборони це своїм учням. **40.** У відповідь він сказав: **Кажу вам, коли вони замовкнуть, кричатиме каміння.** **41.** Коли він наблизився і побачив місто, то заплакав над ним, **42.** кажучи: **Якби ти зрозуміло хоч у цей день, що потрібне для миру [твого]; тепер же це сховане від очей твоїх.** **43.** Бо прийдуть дні на тебе - і твої вороги оточать тебе валом, візьмуть в облогу тебе, стиснуть тебе звідусюди, **44.** розіб'ють тебе й твоїх дітей у тобі, не лишать каменя на камені в тобі, бо не зрозуміло ти часу твоїх відвідин. **45.** Увійшовши до храму, почав виганяти тих, що продавали [в ньому й купували], **46.** кажучи їм: **Написано: Мій дім буде молитовним домом, а ви зробили його печерою розбійників.** **47.** І навчав щодня в храмі. Архисреї, книжники, старшини народу прагнули його погубити, **48.** та не знаходили, як це зробити, бо весь народ держався і слухав його.

Глава 20

1. І сталося одного дня, коли навчав він народ у храмі і благовістив, то прийшли архисреї та книжники з старшинами **2.** і мовили до нього, кажучи: Скажи нам, якою владою ти це робиш, або хто дав тобі цю владу? **3.** У відповідь він сказав їм: **Запитаю вас і я [одне] слово, і скажіть мені: 4. хрещення Івана було з неба чи від людей?** **5.** Вони міркували собі, кажучи: Коли скажемо: З неба, - відкаже: Чому ж ви не повірили йому? **6.** Якщо ж скажемо: Від людей, - увесь народ поб'є нас камінням; бо переконаний, що Іван є пророк. **7.** І вони відповіли, що не знають ізвідки. **8.** А Ісус сказав їм: **То й я не скажу вам, якою владою це роблю.** **9.** Почав же людям розповідати таку

притчу: Один чоловік насадив виноградник, віддав його робітникам та й відбув на довший час. **10.** У певну пору послав до робітників раба, щоб дали йому з виноградних плодів; а робітники, побивши його, відіслали ні з чим. **11.** І знову послав другого раба; вони й того побили, зневажили та й відіслали ні з чим. **12.** І знову послав третього: вони й цього поранили й вигнали. **13.** Сказав тоді господар виноградника: Що маю робити? Пошлю свого улюбленого сина: чи часом, [побачивши] його, не посоромляться? **14.** Угледівши його, робітники міркували собі, кажучи: Це спадкоємець, убиймо його, щоб спадщина стала наша. **15.** І викинувши його геть з виноградника, вбили. Що ж зробить їм господар виноградника? **16.** Прийде й вигубить цих робітників та віддасть виноградник іншим. Почувши, сказали: Хай цього не станеться! **17.** Він же, поглянувши на них, сказав: Що означає написане: камінь, що його відкинули будівничі, став нарижним? **18.** Кожен, хто спаде на той камінь, розіб'ється; [а] на кого він сам упаде, розчавить його. **19.** І хотіли архиєреї та книжники прибрати його до рук тієї ж години, але злякалися народу, бо зрозуміли, що сказав цю притчу до них. **20.** Стежачи, послали підглядачів, які видавали себе за праведних, аби схопити його на слові та видати його урядові й владі намісника. **21.** Запитали його, кажучи: Учителю, знаємо, що правильно говориш і навчаєш, не дивишся на обличчя, але по правді наставляєш на Божу дорогу. **22.** Чи належить нам давати данину кесареві чи ні? **23.** Зрозумівши їхнє лукавство, сказав до них: [Чому мене спокушуєте?] **24.** Покажіть мені динарій: чий там образ і напис? [Відповівши], вони сказали: Кесарів. **25.** А він відказав їм: Тож віддайте те, що кесареве, - кесареві, а те, що Боже, - Богові. **26.** І не могли піймати його на слові перед народом і, здивувавшись його відповіддю, замовкли. **27.** Підійшли деякі з садукеев, - що твердять, ніби воскресіння немає, - та й запитали його, **28.** кажучи: Учителю, Мойсей записав нам, що коли в кого помер брат, що має дружину, а помер бездітний, то нехай його брат візьме її за дружину та відновить насіння для свого брата. **29.** Отже, було сім братів: і перший, узявши дружину, помер бездітним; **30.** другий, [узявши дружину, також помер бездітним]; **31.** третій узяв - і так само всі семеро - жоден не лишив дітей, усі померли. **32.** Зрештою померла й жінка. **33.** При воскресінні котрому з них вона буде дружиною? Бо семеро мали її за дружину. **34.** І, [відповівши], сказав їм Ісус: Сини цього віку женяться і виходять заміж. **35.** А ті, що будуть гідні того віку й воскреснуть з мертвих, не женяться і не виходять заміж; **36.** бо більше вмерти не можуть, оскільки є рівні ангелам, є Божими синами, будши синами воскресіння. **37.** А що мертві встають, то й Мойсей показав при кущі, коли назвав Господа Богом Авраамовим, і Богом Ісааковим, і Богом Яковим. **38.** Бог же не є Богом мертвих, а живих, - бо всі для нього живуть. **39.** У відповідь деякі з книжників сказали: Учителю, добре сказав ти. **40.** Більше не сміли його ні про що запитувати. **41.** Сказав він до них: Як же це кажуть, що Христос є сином Давидовим? **42.** Таж сам Давид говорить у книзі Псалмів: Мовив Господь Господеві моему: сядь праворуч мене, **43.** доки не покладу ворогів твоїх підніжком ногам твоїм. **44.** Давид, отже, його називає Господом, як же він йому син? **45.** Коли весь народ слухав,

казав своїм учням: **46.** Стережіться книжників, що бажають ходити в шатах і люблять вітання на торговищах та перші сидіння в синагогах і перші місця на вечереях, **47.** які з'їдають оселі вдовиць і напоказ довго моляться; вони дістануть дуже тяжке засудження.

Глава 21

1. Поглянувши, побачив тих, що вкидали свої багаті дари в скарбницю. **2.** Помітив і одну бідну вдову, що вкидала туди дві лепти, **3.** і сказав: **Щиру правду кажу вам, що ця бідна вдова більше від усіх укинула: 4.** бо всі ці з свого достатку вкидали в дар [Богові], а вона зі свого нестатку вкинула все, що мала на прожиття. **5.** І коли дехто говорив про храм, що прикрашений коштовним камінням та посудом, сказав: **6.** Настануть дні, коли з того, що бачите, не лишиться і каменя на камені, який не був би розвалений. **7.** Запитали його, кажучи: Учителю, коли ж це буде і який знак того, коли це має статися? **8.** Він відповів: Стережіться, щоб ви не були ошукані, бо багато хто прийде під моїм ім'ям, кажучи: Це я, і: Час наблизився. Не йдіть, отже, за ними. **9.** Коли ж почуєте про війни і розрухи, - не бійтеся: бо треба, щоб це раніше сталося, але ще не кінець. **10.** Тоді говорив їм: Повстане народ проти народу і царство проти царства; **11.** будуть місцями великі землетруси, й голод, пошесті, жахи й великі знаки з неба будуть. **12.** А перед цим усім накладуть на вас свої руки і переслідуватимуть, видаючи в синагоги та в'язниці; поведуть вас до царів і володарів через моє ім'я; **13.** станеться ж вам це - на свідчення. **14.** Покладіть, отже, в серцях ваших наперед не гадати, що відповідати; **15.** бо Я вам дам мову та мудрість, яким не зможуть протиставитись чи відповісти всі противники ваші. **16.** Видані будете і батьками, і братами, і родиною, і друзями, і вб'ють декого з вас, **17.** і будете зненавиджені всіма через моє ім'я. **18.** Але й волосина з вашої голови не пропаде. **19.** У вашій терпеливості здобудете свої душі. **20.** Коли ж побачите Єрусалим, оточений вояками, тоді знайте, що наблизилось його спустошення. **21.** Тоді ті, що в Юдеї, хай тікають у гори, а ті, що всередині, - хай виходять; ті, що в околицях, - хай не входять до нього, **22.** бо то будуть дні помсти, щоб сповнилося все написане. **23.** Горе ж вагітним і тим, що годуватимуть грудьми в ті дні. Бо буде велика біда на землі й гнів на цьому народі; **24.** впадуть від вістря меча, підуть у полон до всіх народів, а Єрусалим буде потоптаний поганями, доки не скінчаться часи поган. **25.** І будуть знаки на сонці, місяці, зорях і переполох серед народів землі від раптового морського шуму та розбурхання, **26.** коли люди ціпенітимуть від страху й очікування того, що надходить на весь світ; бо небесні сили порушаться. **27.** І тоді побачать Людського Сина, що йде на хмарі з силою і великою славою. **28.** Коли ж почнеться це збуватися, випроstaatесь і піднесіть свої голови, бо наближається ваше визволення. **29.** І розповів їм притчу: Погляньте на смоковницю і на всі дерева: **30.** коли вже пускають листя, - і бачачи це, то самі знаєте, що близько літо; **31.** так і ви, коли побачите, що це збувається, - знайте, що близько Боже Царство. **32.** Щиру правду кажу вам, що не мине і рід цей, як усе станеться. **33.** Небо й земля

минуть, а мої слова не минуть. **34.** Стережіться, щоб ваші серця не обтяжувалися ненажерством та пияцтвом і життєвими клопотами і щоб не надійшов на вас той день несподівано, **35.** мов сітка, бо прийде він на все, що живе на поверхні всієї землі. **36.** Тож пильнуйте, постійно моліться, щоб змогли ви уникнути всього того, що має відбутися, - і стати перед Людським Сином. **37.** Удень він був у храмі й навчав, а вночі виходив, перебував на горі, що зветься Оливною. **38.** Зранку всі люди приходили до нього в храм, щоб послухати його.

Глава 22

1. Наближалось свято Опрісноків, що зветься Пасхою. **2.** Архиєреї та книжники шукали, як убити його, але боялися народу. **3.** Ввійшов сатана в Юду, званого Іскаріотом, що був із числа дванадцятьох. **4.** І він пішов, домовився з архиєреями та воєводами, як його видасть їм. **5.** Ті зраділи й погодились дати йому срібняків. **6.** І він пристав і шукав слушного часу, щоб видати його їм без народу. **7.** Настав день опрісноків, коли належало жертвувати пасху. **8.** І послав він Петра й Івана, сказавши: **Підіть і приготуйте нам пасху, щоб ми її спожили.** **9.** Вони сказали йому: Де хочеш, щоб ми приготували? **10.** Він відповів їм: **Ось, як входитьимете до міста, зустріне вас чоловік, який в глечуку нестиме воду; йдіть за ним до оселі, куди він увійде, 11. і скажіть господареві оселі: Учитель питає тебе: Де світлиця, в якій споживу пасху з моїми учнями? 12.** І він вам покаже велику вистелену світлицю: там приготуйте. **13.** Вони рушили, знайшли, як він сказав їм, і приготували пасху. **14.** І коли настав час, сів до столу - і апостоли з ним. **15.** Він сказав до них: Бажанням забажав я їсти з вами цю пасху, перш ніж піду на муки; **16.** кажу вам, що вже не їстиму її, поки не сповниться в Божім Царстві. **17.** Взявши чашу та віддавши хвалу, сказав: **Візьміть її і поділіть між собою; 18.** кажу вам, що не питиму відтепер з плоду лози, доки не прийде Боже Царство. **19.** І, взявши хліб та віддавши хвалу, переломив і дав їм, кажучи: **Це моє тіло, що за вас віддається; це робіть на спомин про мене. 20.** Так само й чашу по вечері, кажучи: **Ця чаша - Новий Завіт у моїй крові, що за вас проливається. 21.** **Ось і рука того, що видає мене, - зі мною, при столі. 22.** Отже, Син Людський іде, як призначено; але горе тій людині, що його видає. **23.** І вони почали дошукуватися між собою, котрий з них був би тим, що це зробить. **24.** Була й суперечка між ними, хто з них більший. **25.** Він сказав їм: **Царі народів панують над ними, а ті, що володіють ними, звуться доброчинцями. 26.** Ви ж не так, але більший між вами хай буде як менший, і старший - як той, що служить. **27.** Хто ж бо більший - той, що сидить, чи той, що служить? Чи не той, що сидить? Я ж серед вас - це той, що служить. **28.** Ви є ті, що лишилися зі мною при моїх випробуваннях; **29.** і я заповідаю вам так, як заповів мені мій Батько Царство, **30.** щоб ви їли й пили за моїм столом у моїм Царстві, щоб ви засіли на престолах судити дванадцять племен Ізраїлевих. **31.** [Сказав же Господь]: Симоне, Симоне, ось сатана випросив вас, щоб пересіяти, як пшеницю; **32.** я ж благав за тебе, щоб не забракло тобі віри; і ти, коли навернешся, зміцни своїх

братів. **33.** Той відказав йому: Господи, з тобою я готовий іти і до в'язниці, і на смерть. **34.** Він же мовив: Кажу тобі, Петре, не заспіває півень сьогодні, як ти тричі зречешся мене, що не знаєш мене. **35.** І сказав їм: Коли я послав вас без гамана, і без торби, і без взуття, чи чогось вам забракло? Вони ж сказали: Нічого. **36.** Сказав же їм: Але тепер, хто має гаман, хай візьме; також і торбу; і хто не має, хай продасть свою одіж і купить меча. **37.** Кажу вам, що на мені має збутися те, що написане: До злочинців зараховано його; бо і це в мені звершується. **38.** Вони сказали: Господи, ось тут два мечі. А він відповів їм: Досить. **39.** Вийшовши, пішов, за звичаєм, на Оливну гору, а за ним - пішли учні. **40.** Прийшовши на місце, сказав їм: Моліться, щоб не ввійшли ви в спокусу. **41.** І сам відійшов від них, як докинути каменем, припав на коліна й молився, **42.** кажучи: Батьку, коли хочеш, зроби, щоб минула мене чаша ця; однак хай буде не моя воля, але твоя. **43.** З'явився ж до нього ангел з неба, який додав йому сили. **44.** Перебуваючи у великій тривозі, ще ревніше молився; піт його став як згустки крові, що спливали на землю. **45.** Вставши від молитви, підійшов до учнів; знайшов їх, що вони заснули від смутку; **46.** сказав їм: Чому спите? Устаньте й моліться, щоб ви не ввійшли в спокусу. **47.** Ще як він говорив, то вже юрба і з нею той, що зветься Юдою, один із дванадцятьох, ішов перед ними і наблизився до Ісуса, щоб поцілувати його: [бо дав їм цей знак: Кого поцілую, - той і є]. **48.** Ісус сказав йому: Юдо, то ти поцілунком видаєш Людського Сина? **49.** Ті, що були з ним, як побачили те, що відбувається, сказали: Господи, чи не вдарити нам мечем? **50.** Ударив один з них архиєреєвого раба і відтяв йому праве вухо. **51.** Озався Ісус і сказав: Лишіть, уже досить і, доторкнувшись до вуха, оздоровив його. **52.** Сказав Ісус до тих, що прийшли по нього, - до архиєреїв, воєвод храму та старійшин: Наче проти розбійника вийшли ви з мечами й киями? **53.** Щодня, як я був з вами в храмі, ви не підняли рук проти мене. Але це ваша година і влада темряви. **54.** Схопили його, повели і ввели в двір архиєрея. Петро ішов здалека. **55.** Як запалили вогонь серед двору і разом сиділи, Петро сидів серед них. **56.** Побачивши його при світлі, як сидів, якась рабиня, поглянувши на нього, сказала: І цей був з ним. **57.** Він же відрікся, кажучи: Жінко, я не знаю його. **58.** Невдовзі другий, побачивши його, сказав: І ти з них. Петро ж сказав: Чоловіче, я ні. **59.** Минула приблизно одна година і ще якийсь твердив, кажучи: Справді, і цей був з ним, бо він галилеянин. **60.** Промовив Петро: Чоловіче, не знаю, про що ти говориш. І тут же, як він говорив, заспівав півень. **61.** Обернувшись, Господь поглянув на Петра; і Петро згадав слово Господнє, як сказав він до нього: Перше, ніж півень сьогодні заспіває, зречешся мене тричі. **62.** І, вийшовши геть, він гірко заплакав. **63.** А мужі, що держали Ісуса, глузували з нього, б'ючи; **64.** зав'язавши йому очі, [били його по обличчю і] питали його, кажучи: Пророкуй, хто тебе вдарив? **65.** І багато іншого, зневажливого, наговорювали на нього. **66.** Як настав день, зібралася рада старшин народу, архиєреїв та книжників, повели його на свої збори, **67.** кажучи: Якщо ти Христос, то скажи нам. Він відповів їм: Якщо я вам скажу, не повірите; **68.** якщо ж запитаю, не відповісте [мені і не відпустите]. **69.** Віднині ж буде, що Людський Син

сидітиме по правиці Божої сили. 70. Тоді всі запитали: Чи ти Божий Син? А він їм відповів: **Ви самі твердите, що то я.** 71. Вони ж сказали: Навіщо нам потрібне якесь свідчення? Ми ж самі почули з Його вуст.

Глава 23

1. І встали всі вони, і повели його до Пилата. 2. Почали його оскаржувати, кажучи: Ми знайшли цього, який бунтував наш народ, забороняв давати кесареві данину, і який каже, що він Христос Цар. 3. Пилат запитав його, кажучи: Чи ти є цар юдеїв? Він же, відповівши, сказав йому: **Ти кажеш.** 4. Пилат сказав архиереям та юрбі: Жодної вини я не бачу в цій людині. 5. Вони ж іще наполегливіше твердили, кажучи, що він підбурює народ, навчає по всій Юдеї, починаючи з Галилеї і аж сюди. 6. Пилат, почувши це, запитав, чи він галилеянин; 7. переконавшись, що є з підвладних Іродових, відіслав його до Ірода, який саме був у Єрусалимі. 8. Ірод, побачивши Ісуса, дуже здравів; давно бажав його побачити, бо чув [багато] про нього і сподівався побачити від нього якийсь знак. 9. Ставив йому багато запитань, але він нічого йому не відповідав. 10. Архиереї та книжники стояли, запопадливо оскаржуючи його. 11. Ірод зі своїми вояками, принизивши та висміявши його, одягнув у світлу одіж і повернув його до Пилата. 12. Стали того дня друзями Ірод і Пилат; раніше вони ворогували між собою. 13. Пилат, покликавши архиереїв, начальників та народ, 14. сказав до них: Привели ви мені цього чоловіка як такого, що підбурює народ. І ось я перед вами допитав, не знайшов у цій людині ніякої провини з того, що його оскаржуєте. 15. Також Ірод, який повернув його нам, - і він нічого гідного смерті не зробив; 16. тож, покаравши його, відпущу. 17. [Треба ж було йому кожного свята відпускати їм когось одного.] 18. Закричала юрба, вигукувала: Візьми цього, а відпусти Вараву; 19. цей був ув'язнений за якийсь заколот у місті і за вбивство. 20. Знову заговорив до них Пилат, бажаючи відпустити Ісуса. 21. Вони кричали, кажучи: Розіпни, розіпни його. 22. І він утретє сказав до них: Яке ж зло він зробив? Нічого гідного смерті не знайшов я в ньому: покараю його й відпущу. 23. Вони ж наполягали гучними голосами, вимагали його розп'яти; перемогли голоси їхні [та архиерейські]. 24. Пилат судив згідно з їхніми вимогами: 25. відпустив того, за якого вони просили, - що за бунт і вбивство був посаджений до в'язниці. Ісуса ж видав на їхню волю. 26. І повели його. Взявши якогось Симона з Киринеї, що йшов із поля, завдали йому нести хрест за Ісусом. 27. Ішла ж за ним велика юрба народу та жінки, які голосили й оплакували його. 28. Повернувшись до них, Ісус сказав: **Дочки єрусалимські, не плачте за мною, краще плачте за собою та своїми дітьми,** 29. **бо ось настають дні, коли скажуть: Блаженні неплідні, і лона, що не родили, і груди, що не годували.** 30. **Тоді почнуть казати горам: Упадіть на нас, і горбам: Покрийте нас.** 31. **Бо коли із зеленим деревом це роблять, то що станеться із сухим?** 32. Вели з ним і інших двох злочинців, щоб убити. 33. І коли прийшли на місце, що зветься Лобне, тут розп'яли його і злочинців - одного праворуч, а

другого ліворуч. **34.** Ісус говорив: **Батьку, прости їм, бо вони не знають, що роблять.** А ті, що ділили його одіж, кидали жеребки. **35.** А народ стояв і дивився. Насміхалися і начальники [з ними], кажучи: Інших рятував, - хай же порятує і себе самого, якщо він Христос, Божий обранець. **36.** Глузували з нього й вояки; приступали, оцет йому подавали, **37.** кажучи: Якщо ти Юдейський Цар, порятуй себе сам. **38.** Був напис, [зроблений] над ним - [письмом грецьким, латинським та гебрайським]: Це - Юдейський Цар. **39.** Один із розп'ятих злочинців зневажав його, кажучи: Чи ти не Христос? Порятуй себе й нас. **40.** Обізвався і другий, докоряв йому, кажучи: Чи ти не боїшся Бога, коли й сам на таке засуджений? **41.** Але ми - справедливо, бо дістаємо по справедливості за наші вчинки; Він же нічого злого не зробив. **42.** І додав: Ісусе, згадай мене, коли прийдеш у Царство твоє. **43.** І сказав йому: **Щиру правду кажу тобі, сьогодні зі мною будеш у раю.** **44.** І як настала шоста година; наступила темрява по всій землі - до дев'ятої години; **45.** погасло сонце, а церковна завіса роздерлася навпіл. **46.** Скрикнувши гучним голосом, Ісус промовив: **Батьку, в твої руки передаю свій дух.** Сказавши це, віддав дух. **47.** Побачивши те, що сталося, сотник прославив Бога, кажучи: Справді, цей чоловік був праведний. **48.** Численні присутні, які прийшли на це видовище, і, спостерігаючи те, що сталося, били себе в груди й верталися. **49.** Віддалік стояли й дивилися всі його знайомі та жінки, що ішли за ним з Галилеї. **50.** Один чоловік, на ім'я Йосип, який був радником, людина добра й праведна, **51.** з юдейського міста Ариматеї, - не пристав до ради та до їхнього діла, бо сам очікував Божого Царства; **52.** підійшовши до Пилата, він випросив тіло Ісусове; **53.** знявши його, обвинув полотном та поклав у висічену гробницю, до якої ніколи ніхто не був покладений. **54.** Була п'ятниця, надходила субота. **55.** А жінки, що йшли слідом, - ті, що прибули з ним із Галилеї, - побачили гріб і як було покладене його тіло. **56.** Повернувшись, вони приготували пахощі та миро, а в суботу спочивали, згідно із заповіддю.

Глава 24

1. Першого дня після суботи дуже рано прийшли до гробу, несучи пахощі, які приготували, [і ще дехто з ними]. **2.** Знайшли, що камінь відвалений від гробниці; **3.** увійшовши, не знайшли тіла Господа Ісуса. **4.** І сталось, як безпорадні вони були в цьому, то два мужі стали біля них у блискучих одежах. **5.** Налякалися вони й поскиляли обличчя до землі; а ті сказали до них: Чому ви шукаєте живого між мертвими? **6.** Його немає тут, бо воскрес. Згадайте, як мовив вам ще, коли був у Галилеї, **7.** кажучи: **Треба, щоб Людський Син був виданий у руки людей-грішників, був розп'ятий і воскрес на третій день.** **8.** Тоді згадали його слова. **9.** Повернувшись від гробу, сповістили про все це одинадцятьом та всім іншим. **10.** Були Марія Магдалина, Іванна, Марія Яковава та інші з ними. Розповіли апостолам про це. **11.** Та слова їхні здалися їм вигадкою, не вірили їм. **12.** Підвівшись, Петро побіг до гробу і, схилившись, побачив ризи, [що лежали] одні - і відійшов, дивуючись собі з того, що сталося. **13.** Двоє з них ішли того дня до села, віддаленого на

шістдесят стадій від Єрусалима, яке називалося Емаус; **14.** вони говорили між собою про все, що відбулося. **15.** І сталося, як розмовляли вони й допитувалися, сам Ісус, наблизившись, пішов з ними; **16.** очі їхні були затуманені, тому його не пізнали. **17.** І спитав він їх: **Що це за річ, над якою міркуєте між собою, ідучи? І чого ви такі сумні?** **18.** У відповідь один, на ймення Клеопа, сказав до нього: Чи ти часом не єдиний чужинець у Єрусалимі, який не знає того, що сталося в ньому цими днями? **19.** І запитав їх: **А що саме?** Вони відповіли Йому: Про Ісуса Назарянина, мужа пророка, сильного ділом і словом перед Богом і перед усім народом; **20.** як видали його архиєреї і наші можновладці на засуд смерті і розп'яли його. **21.** Ми сподівалися, що він той, хто має визволити Ізраїль. І до того ж оце третій день, відколи те сталося. **22.** Деякі наші жінки налякали нас, побувавши рано при гробі, **23.** і не знайшли його тіла. Прийшли й кажуть, що появу ангелів бачили, які сповістили, що він живий. **24.** Тоді пішли деякі з нас до гробу - і знайшли все, як жінки казали; самого ж його не побачили. **25.** Тоді він сказав їм: **О, нерозумні й повільні серцем, для того, щоб повірити в усе, що говорили пророки.** **26.** Чи не треба було перетерпіти Христові й увійти в свою славу? **27.** І почавши від Мойсея та від усіх пророків, роз'яснив їм з усього Письма, що було про нього. **28.** Наблизилися до села, до якого йшли. А він удавав, ніби йде далі. **29.** Просили його, кажучи: Лишайся з нами, бо вечоріє, вже день закінчується. Він увійшов, щоб лишитися з ними. **30.** І сталося, як сів він за столом з ними, взявши хліб, поблагословив і, переломивши, давав їм, **31.** - тут відкрилися їхні очі й упізнали його. Але він став невидимий для них. **32.** І сказали до себе: Чи не горіло наше серце, коли говорив нам у дорозі і роз'яснював нам Письмо? **33.** Вставши, тієї ж години повернулися до Єрусалима, знайшли зібраних одинадцятьох і тих, що були з ними; **34.** говорили, що справді Господь воскрес і з'явився Симонові. **35.** А ці розповіли про те, що сталося в дорозі, і як об'явився їм під час переламування хліба. **36.** Як вони говорили про це, - сам [Ісус] став посеред них і сказав їм: **Мир вам.** **37.** Злякавшись і перестрашившись, вони думали, що бачать духа. **38.** А він сказав до них: **Чому ви стурбовані, чому думки входять до ваших сердець?** **39.** Гляньте на мої руки, на мої ноги. Це ж я сам! Доторкніться до мене - подивіться, що дух тіла й кісток не має; як бачите, я їх маю. **40.** Сказавши це, показав їм руки та ноги. **41.** А як вони ще чудувалися і не вірили з радости, сказав їм: **Чи маєте щось із їжі тут?** **42.** Вони дали йому частину печеної риби [і бджолиного меду]. **43.** Взявши, Він їв перед ними. **44.** І промовив до них: **Ось слова, які я сказав вам, ще коли був з вами: Треба, щоб збулося все написане про мене і в законі Мойсеевім, і в пророків, і в псалмах.** **45.** Тоді прояснив їхній розум, щоб зрозуміли Писання. **46.** Сказав їм: **Так написано, і [необхідно було] перетерпіти Христові та воскреснути з мертвих на третій день;** **47.** щоб проповідувалося в ім'я його покавання на відпущення гріхів між усіма народами, почавши від Єрусалима. **48.** Ви [ж є] свідками цього. **49.** І ось я посилаю на вас обітницю мого Батька, а ви лишайтесь в місті [Єрусалимі], доки не зодягнетесь силою з висоти. **50.** Вивівши їх до Витанії, піднявши свої руки, поблагословив їх. **51.** І

сталось, що коли благословляв їх, відступив від них і піднісся на небо. **52.** А вони, поклонившись йому, з великою радістю повернулися до Єрусалима, **53.** і були постійно в храмі, [хвалячи і] прославляючи Бога. [Амінь.]

Біблія

Новий переклад

Новий переклад УБТ Рафаїла Турконяка (1997-2007)

Українське біблійне товариство

Рафаїл Павлович Турконяк, 1997-2007

Форматований текст з виділенням слів Ісуса